

GHIDUL PRACTIC

de constituire și folosire a garanțiilor vamale

Destinat industriei ușoare RM

Autor: Eduard Sîrbu

Chișinău, 2025

CUPRINS

LISTA ABREVIERI	4
1. Dispoziții introductive.....	5
1.1 Context și scopul ghidului.....	5
1.2 Cadrul normativ aplicabil (referințe la reglementările naționale și internaționale).....	5
1.3 Scopul și importanța utilizării garanțiilor vamale. Cazurile de utilizare a garanțiilor vamale în cadrul industriei ușoare ale Republicii Moldova.....	5
1.3.1 Care ar fi taxele și impozitele (drepturile de import și export) acoperite de garanția vamală.....	6
1.3.2 Cazurile de utilizare a garanțiilor vamale.....	7
1.3.3 Excepții de la utilizarea garanțiilor vamale.....	9
1.3.4 Excepții temporare de la utilizarea garanțiilor vamale.....	10
2. Constituirea și formele garanțiilor vamale	11
2.1 Definiția garanției vamale	11
2.2 Formele de constituire a garanției vamale.....	11
2.3 Garanția izolată	13
2.4 Voucher.....	14
2.5 Garanția globală.....	14
2.6 Modul de evidență (monitorizare) de către Serviciul Vamal a garanțiilor constituite	15
2.7 Eliberarea garanției.....	16
3. Subiecții garanției vamale	18
3.1 Noțiunea statutului de „garant”.....	18
3.2 Persoana care furnizează și persoana care constituie garanția.....	19
3.3 Condițiile de eligibilitate a statutului de „garant”.....	19
3.4. Revocarea aprobării angajamentului garantului	20
3.5. Anularea angajamentului de garanție	20
4. Simplificările în proces furnizare și utilizare a garanțiilor vamale.....	23
4.1 Conceptul Autorizației de utilizare a garanției globale.....	23
4.2 Autorizarea utilizării garanției globale și criterii de eligibilitate	24
4.2.1 solicitantul trebuie să fie o persoană stabilită pe teritoriul vamal al Republicii Moldova;.....	24
4.2.2 persoana nu ar trebui să dețină nici o încălcare gravă sau repetată a legislației vamale și/sau fiscale, constatată conform art.39, nici infracțiuni constatate în temeiul unei hotărâri definitive a instanței de judecată;	24
4.2.3 persoana urmează să folosească în mod regulat regimurile vamale pentru care solicită AUGG în cauză sau utilizează spațiile de depozitare temporară, sau îndeplinesc condițiile prevăzute la art.42.	27
4.3 Procedura de solicitare a AUGG	32
4.3.1. Autoritatea vamală competentă să examineze cererea AUGG și să autorizeze aceasta	34

4.3.2. Termenul de examinare a cererii de eliberare a AUGG	34
4.3.3. Modificarea sau revocarea AUGG emise anterior	35
4.3.4. Suspendarea, retragerea și anularea AUGG de către autoritatea vamală	35
4.4 Stabilirea valorii de referință	37
4.4.1. Dispoziții generale	37
4.4.2. Calcularea sumei de referință.....	38
4.4.3. Exemplu de calculare a sumei de referință în cazul regimului de perfecționare activă.....	39
4.5 Reducerea sau exonerarea cuantumului garanției vamale. Condițiile de eligibilitate și autorizare.....	41
4.5.1. Criteriul de solvabilitate financiară	42
4.5.2. Cerințe față de sistemul de gestionare a evidențelor comerciale și de transport	46
5. Utilizarea garanției globale	50
5.1 Procedura de utilizare în diverse operațiuni vamale	50
5.2 Monitorizarea cuantumului de referință	52
6. Cazuri de executare a garanției vamale	54
6.1 Cazurile de executare a garanției vamale.....	54
6.2 Modul de executare a garanției vamale	54
7. Aspecte fiscale și contabile	56
7.1 Implicații fiscale ale garanțiilor.....	56
7.1.1 Constituirea unei garanții în forma unui depozit bănesc.....	56
7.1.2 Constituirea garanției în baza unui angajament al unui garant	56
7.2 Înregistrarea contabilă a garanțiilor vamale.....	57
7.2.1 Constituirea garanției în forma de depozit bănesc.....	57
7.2.2 Constituirea garanției în forma de scrisoare de garanție financiară	58
7.3 Tratatamentul garanțiilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor vamale.....	59

LISTA ABREVIERI

AUGG – Autorizația pentru utilizarea garanției globale

CV – Cod vamal nr. 95/2021

Norme – Normele tehnice de aplicare a garanțiilor, aprobate prin Ordinul directorului Serviciului Vamal nr.550-O/2023 cu privire la aprobarea

PA – perfecționare activă

SIDV - Sistemul Informațional „Decizii vamale”

RM – Republica Moldova

UE – Uniunea Europeană

1. Dispoziții introductive

1.1 Context și scopul ghidului.

Ghidul practic de constituire și folosire a garanțiilor vamale a fost elaborat la solicitarea Asociației Patronale a Industriei Ușoare (APIUS). Acest Ghid este un document explicativ, care nu constituie un act obligatoriu din punct de vedere juridic. Principalul obiectiv al prezentului Ghid este de a crea un ghid de utilizare destinat operatorilor economici din industria ușoară, care desfășoară, în cadrul activității sale de întreprinzător, activități reglementate prin legislația vamală. Operatorii economici vor putea utiliza acest ghid în interacțiunea dintre aceștia și Serviciul Vamal în procesul efectuării formalităților vamale. Ghidul își propune să asigure o înțelegere complexă și comună a modului de constituire și folosire a garanțiilor vamale. Domeniul de aplicare al Ghidului este prezentarea și explicarea în detaliu a formelor garanțiilor vamale, simplificărilor în proces de garantare vamală, modul de utilizare a garanțiilor vamale și executarea garanțiilor vamale.

1.2 Cadrul normativ aplicabil (referințe la reglementările naționale și internaționale).

În RM garanțiile vamale sunt reglementate în următoarele acte normative:

- Codul vamal, aprobat prin Legea nr.95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 219–225, art. 238);
- Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal nr.95/2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.92/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.93-96, art.193);
- Ordinul directorului Serviciului Vamal nr.550-O/2023 cu privire la aprobarea Normelor tehnice de aplicare a garanțiilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.527-531, art.1319).
- În UE garanțiile vamale sunt reglementate de:
- Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 269 din 10 octombrie 2013, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2016/2339 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2016;
- Regulamentul delegat al Comisiei (UE) 2015/2446 din 28 iulie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 343 din 29 decembrie 2015, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2016/651 al Comisiei din 5 aprilie 2016;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 343 din 29 decembrie 2015, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/604 al Comisiei din 18 aprilie 2018;
- Ghidul de utilizare a sistemului de gestionare a garanțiilor (GUM) destinat profesioniștilor, 2023;
- Ghidul pentru datorii vamale potențiale sau existente – Titlul III UCC;
- Ghidul Manual al garanțiilor globale.

1.3 Scopul și importanța utilizării garanțiilor vamale. Cazurile de utilizare a garanțiilor vamale în cadrul industriei ușoare ale Republicii Moldova.

Evoluțiile economice internaționale și naționale, concurența externă și internă, au determinat și determină în continuare necesitatea aplicării unor noi concepte vamale. Unul din aceste concepte este și garanția vamală. În cadrul realizării comerțului internațional este absolut necesară atât asigurarea intereselor financiare ale statului, cât și accelerarea traficului de mărfuri.

Acest deziderat poate fi atins prin implementarea utilizării garanției vamale, care este un instrument modern de asigurare a achitării drepturilor de import și de export. Prin acest mijloc, statul are asigurată încasarea taxelor și impozitelor pentru mărfurile supuse vămuirii, indiferent de situația economică sau financiară a operatorului economic, care efectuează operațiuni vamale. Scopul garanției vamale este de a acoperi riscul unei neîncasări ai drepturilor de import și prejudicierii prin aceasta a bugetului de stat.

În contextul executării angajamentelor asumate de Republica Moldova prin art.201 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112 din 27.06.2014, privind armonizarea legislației vamale la legislația Uniunii Europene, s-a elaborat și aprobat noul Cod vamal, care a preluat conceptul garanțiilor vamale. Este de menționat că, prin noul Cod Vamal a fost introdusă obligativitatea constituirii unei garanții pentru drepturile de import și export aferente anumitor operațiuni vamale.

1.3.1 Care ar fi taxele și impozitele (drepturile de import și export) acoperite de garanția vamală

Semnificația noțiunilor de drepturi de import și de export este prevăzută în art.5 pct.21 și 22 din CV: *drepturi de export* – taxă vamală care trebuie plătită la exportul mărfurilor;

drepturi de import – taxă vamală care trebuie plătită la importul mărfurilor, taxă pe valoarea adăugată și accize a căror încasare este atribuită Serviciului Vamal.

➤ **Taxă vamală** se determină conform Nomenclurii combinate a mărfurilor, aprobate prin Legea nr.172/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 231–237, art. 529), care cuprinde codul, descrierea mărfurilor și mărimea taxei vamale aplicabile. Taxele vamale pot fi calculate în procente din valoarea în vamă a mărfurilor (taxe ad valorem) sau pot fi stabilite la o unitate de marfă, respectiv bucată, tonă, metru cub etc. (taxe specifice). Pentru unele mărfuri se aplică concomitent ambele tipuri de taxe (taxe combinate). Pentru a stabili suma taxei vamale pentru o anumită marfă, trebuie determinat codul mărfii, consultată Nomenclura combinată, precum și luate în considerare facilitățile și scutirile fiscale și vamale. Totodată, sunt scutite de taxe vamale unele categorii de mărfuri conform listei prevăzute de CV. Cotele taxelor vamale variază de la o marfă la altă, iar pentru unele mărfuri, cota taxei depinde de data importului (taxe sezoniere).

La import pot fi încasate suplimentar și alte taxe vamale, menite să protejeze producătorii autohtoni de măsurile discriminatorii aplicate de alte țări (taxe excepționale). Aceste taxe pot fi în mai multe forme:

- *taxa specială* se încasează la importul mărfurilor în cantități și în condiții care cauzează sau pot cauza prejudicii materiale considerabile producătorilor de mărfuri autohtone;

- *taxa antidumping* se aplică la importul mărfurilor cu prețuri de dumping (prețuri mai mici decât valoarea lor în țara exportatoare la momentul importului);

- *taxa compensatorie* se percepe asupra mărfurilor din țările care subvenționează exportul la anumite produse.

➤ **Taxa pe valoare adăugată** (în continuare – T.V.A.) – impozit de stat care reprezintă o formă de colectare la buget a unei părți a valorii mărfurilor livrate, serviciilor prestate care sunt supuse impozitării pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a unei părți din valoarea mărfurilor, serviciilor impozabile importate în Republica Moldova. La importul mărfurilor se aplică T.V.A. în mărime de 20% din valoarea impozabilă a mărfurilor (cota standard). Pentru unele categorii de mărfuri este stabilită o cotă redusă în mărime de 8% (art. 96 lit. b) din Codul Fiscal). De asemenea, legislația prevede pentru unele mărfuri scutirea de T.V.A. fără drept de deducere (art. 103 din Codul Fiscal). T.V.A. la import se calculează din valoarea impozabilă a mărfurilor importate, care se constituie din valoarea în vamă a mărfurilor, la care să adăugă, după caz, suma accizelor și taxa vamală, care urmează a fi achitate la importul acestor mărfuri.

➤ **Accizul** reprezintă un impozit de stat care se percepe, direct sau indirect, asupra următoarelor categorii de mărfuri: alcool etilic și băuturi alcoolice, tutun prelucrat, petrolul și derivatele lui, caviar și înlocuitori de caviar, parfumuri și apă de toaletă, alte mărfuri prevăzute în anexa nr. 1 și nr. 2 la Titlul IV din Codul Fiscal.

Baza de calcul a accizului o constituie volumul natural sau valoarea în vamă a mărfurilor importate, la care se adaugă, după caz, taxa vamală ce urmează a fi achitată la data importului. Pentru unele mărfuri sunt prevăzute înlesniri la plata accizului (a se vedea art. 124 din Codul Fiscal).

1.3.2 Cazurile de utilizare a garanțiilor vamale.

Operatorul economic este obligat să depună la autoritatea vamală garanția vamală în cazul în care solicită:

1) amânarea achitării drepturilor de import;

În conformitate cu art.113 CV, quantumul drepturilor de import și de export se plătește până la acordarea liberului de vamă. În cazul în care operatorul economic nu dispune de mijloace financiare pentru achitarea drepturilor de import, acesta este în drept să solicite amânarea achitării drepturilor de import pe un termen de 10 zile de la data notificării datoriei vamale, cu condiția constituirii unei garanții în quantum deplin al drepturilor de import. Importatorii care dețin statutul AEO dispun de dreptul de amânare a termenului de plată a quantumului drepturilor de import pe o perioadă ce nu poate depăși 30 de zile de la data notificării. În acest caz, acordarea liberului de vamă este condiționată de constituirea unei garanții, determinată conform art. 104 CV. În cazul amânării plății quantumului drepturilor de import, majorarea de întârziere (penalitatea) nu se calculează.

2) plasarea mărfurilor sub un regim special;

În conformitate cu art.278 CV pe teritoriul Republicii Moldova se aplică următoarele regimuri speciale:

- a) tranzit, care cuprinde tranzitul extern și tranzitul intern;
- b) depozitare, care cuprinde antrepozitul vamal și zonele libere;
- c) utilizare specifică, care cuprinde admiterea temporară și destinația finală;
- d) prelucrare, care cuprinde perfecționarea activă și perfecționarea pasivă.

Plasarea mărfurilor în regimul special de tranzit, antrepozit vamal, admitere temporară, destinație finală, perfecționare activă sau perfecționare pasivă este condiționată de constituirea unei garanții pentru asigurarea plății quantumului drepturilor de import sau de export corespunzător oricărei datorii vamale care ar putea apărea în raport cu mărfurile plasate sub aceste regimuri (lit. c), alin. (5) al art.279 CV).

Este de menționat că Republica Moldova a aderat la Convenția vamală relativă la transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetului TIR (Convenția TIR, 1975), prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1318/1993 (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1993, nr.3, art. 62) și la Convenția privind admiterea temporară, adoptată la Istanbul la 26 iunie 1990, prin Legea nr.253/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230-232, art.844).

Convenția vamală relativă la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor TIR se referă la transportul mărfurilor efectuat cu vehicule rutiere, ansambluri de vehicule și în containere, fără transbordare intermediară, peste una sau mai multe frontiere de la biroul vamal de plecare al unei Părți contractante până la biroul vamal de destinație al altei Părți contractante, cu condiția că o parte anumită din operațiunea TIR dintre începutul și sfârșitul ei se efectuează cu vehicule rutiere. Mărfurile transportate în cadrul procedurii TIR în vehicule rutiere, de regulă, nu sunt supuse controlului vamal la birourile vamale intermediare și sunt asigurate prin garanția asociației garante.

Convenția privind admiterea temporară se referă la transportarea mărfurilor sub acoperirea carnetului ATA, care este un document vamal internațional în baza căruia mărfurile aflate în regim de admitere temporară și tranzit circulă liber, conform unei proceduri vamale simplificate. Deținerea Carnetului ATA scutește de necesitatea perfectării declarației vamale și constituirii unei garanții vamale pentru drepturile de import. Carnetul ATA se eliberează de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și este valabil 12 luni, fiind recunoscut în circa 80 de state.

Respectiv, în cazul transportării mărfurilor sub acoperirea carnetului TIR sau carnetului ATA autoritatea vamală nu solicită depunerea garanției pentru regimul vamal de tranzit sau admitere temporară, această garanție fiind asigurată de asociația garantă din Republica Moldova (Asociația Internațională de Transport Auto sau Camera de Comerț și Industrie).

3) *depozitarea temporară;*

În conformitate cu art.5 pct.17) din CV, depozitare temporară este situația mărfurilor străine depozitate temporar sub supraveghere vamală în intervalul dintre prezentarea acestora în vamă și plasarea lor sub un regim vamal sau reexportul lor. Mărfurile străine se pot afla în depozitare temporară pe un termen de 90 de zile. Pentru exploatarea spațiilor de depozitare temporară este necesară autorizația pentru exploatarea spațiilor de depozitare temporară, acordată conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal. Conform art.152 alin.(2) CV, autorizația este acordată numai persoanelor care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) sunt stabilite pe teritoriul vamal;
- b) oferă asigurarea necesară bunei derulări a operațiunilor. ,
- c) constituie o garanție în conformitate cu art. 98 CV.

4) *în alte cazuri.*

În CV sunt prevăzute un șir de situații când se solicită constituirea unei garanții vamale, acest instrument vamal fiind tot mai des utilizat în domeniul vamal. Unele din aceste prevederi le vom examina:

- ✓ Suspendarea executării deciziei vamale contestate;

Conform art.46 CV în cazul în care se exercită o cale de atac, punerea în executare a deciziei contestate nu se suspendă. Totodată, în cazul în care este depusă o cerere de suspendare a deciziei vamale contestate și aparatul central al Serviciului Vamal consideră că sunt motive de îndoială în privința conformității cu legislația vamală a deciziei contestate sau la adresa persoanei în cauză se poate produce un prejudiciu ireparabil, executarea deciziei vamale contestate se suspendă total sau parțial. Obligativitatea constituirii garanției vamale apăsă, conform alineatului 3 al aceluiași articol, atunci când se solicita suspendarea executării unei decizii vamale care are ca efect aplicarea de drepturi de import sau de export, cu excepția cazului în care se stabilea, pe baza unei evaluări documentate, că această garanție ar fi de natură să cauzeze debitorului dificultăți grave de ordin economic sau social. Acest alineat a fost abrogat prin Legea pentru modificarea unor acte normative (politica vamală 2024) nr.428/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.510-513, art.919). Însă odată cu transpunerea în totalitate a art.45 al Regulamentului (UE) nr.952/2013 în CV, această prevedere și obligativitate de prezentare a garanției se va regăsi în art.46 CV.

- ✓ Suspendarea acordării preferinței;

Conform art.68 CV dacă, până la acordarea liberului de vamă, există îndoieli justificate cu privire la autenticitatea dovezii de origine a mărfurilor sau cu privire la originea mărfurilor, Serviciul Vamal suspendă acordarea tratamentului tarifar preferențial și efectuează un control suplimentar prin inițierea unei cereri de asistență administrativă internațională. În acest caz operatorul economic este în drept să solicite punerea în liberă circulație a mărfurilor până la așteptarea rezultatelor procedurii de verificare, însă mărfurile pot fi eliberate doar cu condiția ca garanția să fie asigurată pentru cuantumul datoriei vamale care poate apărea.

- ✓ Contractul de amânare/eșalonare a plății datoriei vamale;

Conform art.1131 CV în cazul în care cuantumul drepturilor de import sau de export de plătit rezultă în urma unui control ulterior, operatorul economic debitor este în drept să solicite autorității vamale, să modifice termenul de plată a datoriei vamale prin încheierea contractului de amânare/eșalonare a plății acesteia. Semnarea contractului de amânare/eșalonare a plății datoriei vamale se efectuează sub rezerva constituirii unei garanții. Modificarea termenului de plată a datoriei vamale nu poate depăși 24 de luni consecutive. În acest caz se percepe și o dobândă la credit în plus față de cuantumul drepturilor de import sau de export, echivalentă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei la creditele pe termen scurt care este în vigoare la data acordării facilității, pentru fiecare zi de prelungire a termenului de plată. În cazul nerespectării termenului achitării datoriei vamale prevăzut în contract, de la data expirării acestui termen apar și se percep majorări de întârziere (penalități) în conformitate cu art. 228 Cod fiscal.

✓ Autorizația de deținere a statutului de expeditor agreat.

În conformitate cu art.298 CV autorizația de deținere a statutului de expeditor agreat este o autorizație de simplificări vamale care permite titularului autorizației să plaseze mărfurile sub regimul de tranzit fără a le prezenta în vamă. Statutul de expeditor agreat, se acordă numai operatorilor economici care sunt autorizați, în conformitate cu art. 98 alin. (5) CV, să constituie o garanție globală sau să utilizeze o garanție globală cu un quantum redus ori exonerarea de la aceasta în conformitate cu art. 104 alin. (2) CV.

1.3.3 Excepții de la utilizare a garanțiilor vamale.

În articolul 98 la alin.(7), (8) și (12) din CV sunt prevăzute excepții de la utilizarea garanțiilor vamale. Nu se solicită nici o garanție în oricare dintre următoarele situații:

- 1) în cazul transportului¹ mărfurilor prin instalații de transport fixe;
- 2) pentru mărfurile care sunt plasate sub regimul de admitere temporară în următoarele cazuri:
 - a) în cazul în care declarația vamală poate fi făcută verbal sau prin orice altă acțiune stabilită;
 - b) în cazul aeronavelor și în cazul echipamentelor utilizate în traficul internațional de către companiile aeriene, navale sau feroviare sau de către furnizorul de serviciul poștal universal, cu condiția ca echipamentele respective să fie identificate printr-un marcaj distinct;
 - c) în cazul ambalajelor importate goale, atunci când acestea poartă marcaje rezistente la ștergere și care nu pot fi înlăturate;
 - d) în cazul în care titularul anterior al autorizației de admitere temporară a declarat mărfurile pentru regimul de admitere temporară, iar mărfurile respective sunt ulterior plasate sub regimul de admitere temporară pentru același scop.
- 3) în cazul transportului mărfurilor pe cale aeriană, atunci când se utilizează regimul de tranzit bazat pe un document electronic de transport ca declarație de tranzit pentru transportul aerian;
- 4) în cazul transportului mărfurilor pe Dunăre sau pe căile ei navigabile;
- 5) în cazul în care autoritățile publice centrale și locale efectuează activități sau operațiuni legate de import sau export îndeplinite în calitate de autorități publice;
- 6) în cazul în care quantumul drepturilor de import necesare a fi garantate nu depășește limita neimpozabilă pentru declarații prevăzută de CV.

1.3.4 Excepții temporare de la utilizare a garanțiilor vamale.

Introducerea excepțiilor temporare de la utilizarea garanțiilor vamale, are drept scop prelungirea perioadei de tranziție pentru desfășurarea activității în regim vamal de admitere temporară, perfecționare activă, perfecționare pasivă, oferind mediului de afaceri, în special celor din industria ușoară, timp să identifice soluții privind prezentarea garanțiilor, precum și adaptarea acestora la noile prevederi ale CV.

În articolul 427 la alin.(3), (12), (19), (21), (22) din CV sunt prevăzute dispoziții tranzitorii, care stipulează excepțiile temporare de la utilizarea garanțiilor vamale. Nu se solicită nici o garanție în oricare dintre următoarele situații:

- 1) în cazul continuării derulării regimurilor vamale inițiate până la 01.01.2024 (antrepozit vamal, admitere temporară, perfecționare activă, perfecționare pasivă), pe o perioadă de 3 ani din momentul intrării în vigoare a CV (până la 01 ianuarie 2027);
- 2) în cazul autorizațiilor cu o perioadă de valabilitate limitată care au fost acordate în baza Codului vamal nr.1149/2000 și sunt valabile la 1 ianuarie 2024, acestea rămân valabile până la 31 decembrie 2026 sau până la expirarea perioadei indicate în autorizație, dacă aceasta expiră înainte de data de 31 decembrie 2026;
- 3) în cazul solicitării eliberării autorizației de perfecționare activă, precum și în cazul derulării regimului de perfecționare activă (până la data de 31 decembrie 2027);
- 4) în cazul în care mărfurile sunt transportate pe cale feroviară (până la data de 31 decembrie 2025);
- 5) în cazul mijloacelor de transport de uz privat, altele decât cele prevăzute la art. 3191 pct. 3) lit. a) și b) CV, plasarea sub regimul de admitere temporară a acestora, de către persoanele stabilite pe teritoriul vamal;

[1] Cel mai probabil se are în vedere plasarea acestor mărfuri pentru regimul vamal de tranzit

6) pentru utilajul, sculele și instrumentele speciale puse la dispoziția unei persoane stabilite pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pentru a fi utilizate în procesul de perfecționare activă a mărfurilor, dacă aceste mărfuri rămân în proprietatea unei persoane străine pe toată perioada derulării regimului vamal de admitere temporară (până la data de 31 decembrie 2026);

7) pentru mărfurile introduse în regim vamal de admitere temporară destinate:

a) proiectelor de asistență tehnică realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare, în limita tratatelor la care aceasta este parte și a contractelor de stat încheiate;

b) proiectelor de asistență investițională finanțate din contul împrumuturilor și/sau granturilor acordate Guvernului, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget (până la data de 31 decembrie 2026).

Introducerea excepțiilor temporare de la utilizarea garanțiilor vamale, are drept scop prelungirea perioadei de tranziție pentru desfășurarea activității în regim vamal de perfecționare activă, oferind mediului de afaceri, în special celor din industria ușoară, timp să identifice soluții privind prezentarea garanțiilor.

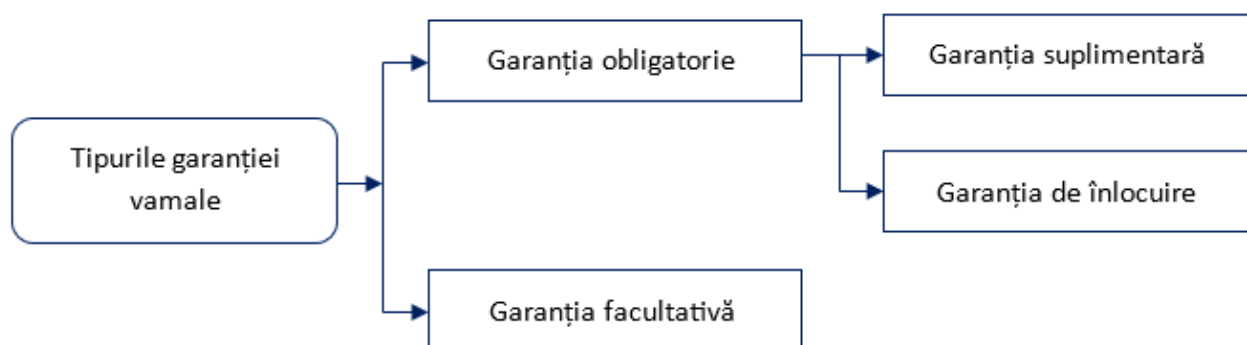
2. Constituirea și formele garanțiilor vamale

2.1 Definiția garanției vamale

Garanția vamală este un instrument de asigurare a statului de încasare a datoriilor vamale existente și datoriilor vamale susceptibile de a apărea. Datoria vamală este obligația unei persoane de a plăti cuantumul drepturilor de import sau de export în conformitate cu legislația vamală și fiscală (art.5 pct.9 CV).

Astfel, garanția vamală îndeplinește atât o **funcție de protecție a veniturilor statului, cât și o funcție de facilitare a comerțului internațional**, permițând desfășurarea fluxului de mărfuri fără blocaje.

Garanția vamală poate fi obligatorie sau facultativă, suplimentară sau de înlocuire.

Garanția vamală este *obligatorie* atunci când fără constituirea acesteia autoritatea vamală nu acceptă efectuarea anumitor operațiuni vamale. În cazul în care constituirea unei garanții este obligatorie, Serviciul Vamal stabilește cuantumul acestei garanții la un nivel egal cu cuantumul exact al drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale.

Garanția *facultativă* este în orice caz solicitată de Serviciul Vamal în măsura în care acesta consideră că este posibil ca cuantumul drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale să nu fie plătit în termenele prevăzute. Cuantumul garanției este stabilit de către Serviciul Vamal astfel încât să nu depășească nivelul prevăzut la art. 99 CV.

Garanția *suplimentară* sau *de înlocuire* se utilizează în cazul în care Serviciul Vamal constată că garanția furnizată nu asigură sau nu mai asigură în mod cert ori complet plata cuantumului drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale în termenele prevăzute. Autoritatea vamală solicită operatorului economic (care este debitor sau care poate deveni debitor) fie furnizarea unei garanții suplimentare, fie înlocuirea garanției inițiale cu o nouă garanție, la alegerea operatorului economic.

2.2 Formele de constituire a garanției vamale

Operatorului economic căruia i se solicită furnizarea garanției este în drept să aleagă dintre formele de garanție prevăzute la art. 101 alin. (1) CV. Conform acestui articol garanția poate fi constituită în una dintre următoarele forme:

a) prin depunerea unui **depozit** în moneda națională, în numerar sau prin virament, la contul trezoreriei de garanții;

Un depozit ca garanție poate fi depus de către persoana căreia i se solicită garanția, de către reprezentantul acesteia sau de către o altă persoană decât persoana căreia i se solicită garanția.

Plata în numerar sau prin virament se efectuează în conformitate cu modalitatea stabilită de Ministerul Finanțelor pentru anul bugetar corespunzător și Ordinul ministrului finanțelor nr.215/2015 cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.268-270, art.474), la contul trezorerial de garanții (Cod ECO 518200). În cazul autorizării utilizării garanției, sub forma de depozit în numerar (prin depunerea numerarului sau prin virament), această autorizare se obține de la Direcția venituri vamale din cadrul aparatului central al Serviciului Vamal.

Este de menționat că, conform alin. (3) al art. 101 din Codul vamal, Serviciul Vamal nu are obligația plății unei dobânzi aferente acestei garanții. Cererea de restituire a depozitului în numerar sau de transfer al acestuia în contul viitoarelor datorii ale persoanei față de bugetul de stat se depune, în formă liberă, la aparatul central al Serviciului Vamal. Suma depozitului în numerar se restituie la contul persoanei sau se transferă în contul viitoarelor datorii ale acestuia, prin întocmirea ordinului de plată, în lei MDL.

b) prin **angajamentul unui garant;**

În acest caz, garanția poate fi constituită prin angajamentul unei bănci licențiate, unei societăți de asigurări licențiate sau unei persoane terțe stabilite pe teritoriul vamal. Conform pct.119 și pct.143 din Regulamentul de aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023, garanția constituită sub forma unui angajament al garantului se întocmește folosind formularele prevăzute în anexele nr.13, 131, nr.16 și 161 la Regulament. Angajamentul garantului sub formă de titluri se întocmește utilizând formularul prevăzut în anexa nr. 14 la Regulamentul de aplicare a Codului vamal nr. 95/2021.

Angajamentul garantului se depune spre înregistrare în original, însoțit de o copie a acestuia, la Serviciul Vamal de către debitor sau persoana care poate deveni debitor. Copia angajamentului garantului și informația scrisă (notificare) privind numărul de înregistrare a garanției se înmânează persoanei/titularului autorizației sau reprezentantului acestuia, după caz, care a prezentat angajamentul garantului, cu mențiunea primirii acestora pe partea verso a originalului angajamentului garantului. Numărul de înregistrare a garanției este utilizat pentru a atribui angajamentul garantului unei operațiuni vamale concrete pentru care s-a constituit garanția. Originalul angajamentului acceptat al garantului se păstrează pentru evidență la autoritatea vamală pe perioada derulării regimului vamal sau operațiunii vamale până sunt expirați toți termenii în care poate să apară datoria vamală.

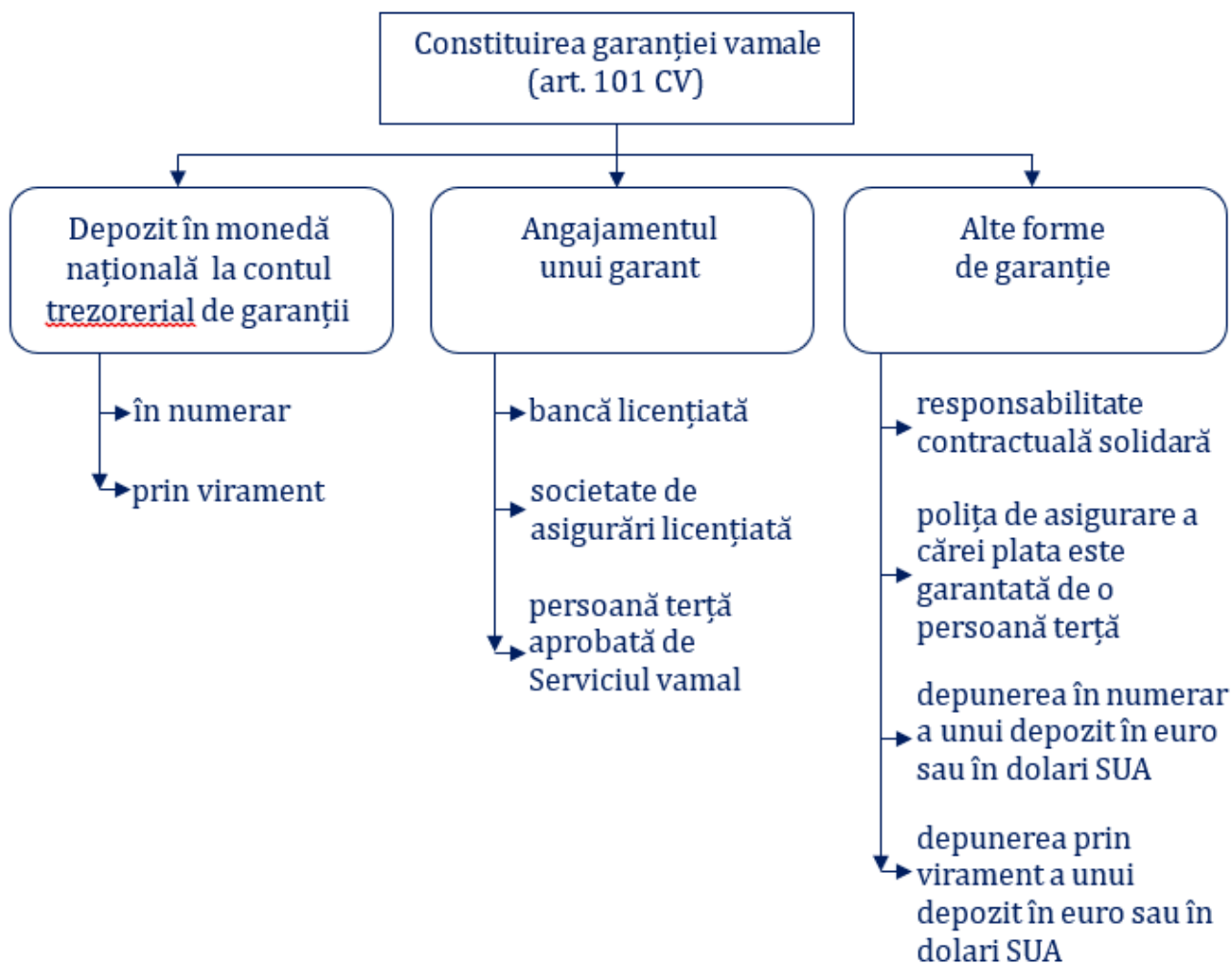
c) prin **altă formă de garanție** care asigură plata cuantumului drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale și al altor plăți.

✓ În acest caz, garanția poate fi constituită în una dintre următoarele forme:

responsabilitate contractuală solidară pentru întregul quantum al drepturilor de import sau de export de către o terță parte autorizată în acest scop de către Serviciul Vamal sau prin depunerea unei polițe a cărei plată este garantată de respectiva parte terță;

✓ prin depunerea unui depozit în euro sau în dolari SUA, în numerar sau prin virament, în cazul tranzitului extern.

Autoritatea vamală este în drept să refuze acceptarea formei de garanție alese în cazul în care aceasta este incompatibilă cu buna funcționare a regimului vamal în cauză. De asemenea, Serviciul Vamal poate solicita ca forma de garanție aleasă să fie menținută pe o perioadă determinată.

2.3 Garanția izolată

Conform art.981 CV garanția izolată este o garanție care acoperă o singură operațiune, declarație sau un singur regim vamal. Acest tip de garanție se utilizează individual, pentru o singură declarație vamală și nu poate fi extins concomitent pentru mai multe declarații vamale. Angajamentul garantului sub formă de garanție izolată se întocmește conform anexei nr.13 din Regulamentul de punere în aplicarea a Codului vamal nr.95/2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.92/2023. Angajamentul garantului se emite cu indicarea expresă în acesta a mărfurilor, precum și a operațiunii vamale pentru care a fost constituit. Mărfurile se descriu prin indicarea denumirii, codului tarifar, țara de origine și cantitatea. Operațiunile vamale prevăzute în angajament sunt:

- (a) depozitare temporară;
- (b) regim de tranzit;
- (c) regim de antrepozitare vamală;
- (d) regim de admitere temporară cu scutire totală de taxe la import;
- (e) regim de perfecționare activă;
- (f) regim de destinație finală;
- (g) punerea în liberă circulație în temeiul unei declarații vamale standard, fără plată amânată;
- (h) punerea în liberă circulație în temeiul unei declarații vamale standard, cu plată amânată;
- (i) punerea în liberă circulație în temeiul unei declarații vamale depuse în conformitate cu art.177 din Codul vamal nr. 95/2021;
- (j) punerea în liberă circulație în temeiul unei declarații vamale depuse în conformitate cu art.164 din Codul vamal nr. 95/2021.

Garantul este în drept să aleagă doar una din operațiunile enumerate mai sus.

Exemplu: un operator economic prezintă autorității vamale o garanție izolată în cuantum de 100 mii lei pentru plasarea mărfurilor în regimul de admitere temporară, cu identificarea mărfurilor/tranzacției pentru care poate fi aplicată (prin indicarea numărului și datei invoice-ului la care se referă). Ulterior se calculează cuantumul concret al drepturilor de import care ar putea apărea în cazul nerespectării condițiilor de derulare a regimului și, în acest caz concret se stabilește la suma de 90 mii lei. Respectiv din garanția de 100 mii lei se va rezerva doar suma de 90 mii lei. Garanția respectivă se va folosi pe toată durata de aflare a mărfurilor în regim de admitere temporară, pentru care s-a prezentat garanție. Odată cu încheierea regimului, garanția izolată se va storna de autoritatea vamală și se va elibera garantului, chiar dacă suma de 10 mii lei nu a fost efectiv utilizată. Mai mult ca atât, chiar dacă suma de 90 de mii nu mai este utilizată pentru garantarea datoriei vamale, suma respectivă nu mai poate fi reutilizată în cadrul altor operațiuni de garantare (inclusiv pentru garantarea datoriei vamale pentru aceleași mărfuri, dar care se vor plasa în alt regim – de exemplu într-un antrepozit vamal).

2.4 Voucher

Voucherul ca formă de garanție a datoriei vamale este o garanție izolată furnizată prin angajamentul unui garant sub formă de titluri. Acesta poate fi emis de o bancă sau de o companie de asigurări, care garantează că vor efectua plata dacă operatorul economic nu respectă obligațiile sale. Voucherul poate fi utilizat numai în contextul regimului de tranzit.

Voucherul este de unică folosință, fiind o formă de garanție pentru a asigura că autoritățile vamale vor primi sumele datorate, în cazul în care operatorul economic (titularul regimului) nu achită drepturile de import. Fiind folosit o dată, în cadrul unei singure operațiuni, acest document nu mai poate fi reutilizat sau folosit în alte operațiuni vamale.

Angajamentul garantului sub formă de titluri (voucher) se întocmește utilizând formularul prevăzut în anexa nr.14 din Regulamentul de aplicare a Codului vamal nr.95/2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023. Acesta este furnizat la biroul vamal competent și se păstrează la acesta pe perioada de valabilitate.

Serviciul Vamal autorizează utilizarea garanției sub formă de titluri la prezentarea de către garant a unui angajament, acordând garantului dreptul de a emite titluri pentru titularii procedurii de tranzit. Garantul obține dreptul de a elibera titluri după ce Serviciul Vamal a acceptat angajamentul garantului.

Titlurile se întocmesc de către garant utilizând formularul prevăzut în anexa nr.15 din Regulamentul de aplicare a Codului vamal nr. 95/2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 92/2023. Fiecare titlu va acoperi echivalentul în lei moldovenești a 10 000 euro, pentru care garantul va fi responsabil. Perioada de valabilitate a unui titlu este de un an de la data emiterii.

În practica internațională se recomandă emiterea voucherelor fără înscrierea titularului procedurii de tranzit, similar unei hârtii de valoare. Utilizarea acestuia în acest caz este posibilă de către orice deținător al său, chiar și fără deținerea unui contract direct între deținătorul voucherului și garantul-emitent. Însă, reieșind din riscurile care ar putea apărea din utilizarea depersonalizată a voucherului, în formularul de angajament prevăzut în legislația națională este indicat expres operatorul economic pentru care se va utiliza acesta. Deși legislația europeană prevede posibilitatea utilizării voucherului ca mijloc de garantare internațională, în prezent acesta practic nu este utilizat în UE, fiind substituit cu mijloace de garantare moderne. Acest mijloc de garantare este foarte rar acceptat de autoritățile vamale din UE. În practica Republicii Moldova în prezent voucherul nu se utilizează.

2.5 Garanția globală

Conform art.981 CV garanția globală este o garanție care acoperă două sau mai multe operațiuni, declarații sau regimuri vamale. O garanție globală este o "garanție continuă", constituită pentru o perioadă mai lungă, menită să acopere mai multe tranzacții și/sau proceduri vamale. Utilizarea acestei garanții este posibilă numai cu condiția obținerii unei autorizații speciale din partea Serviciului vamal.

Garanția globală, spre deosebire de garanția izolată, poate fi utilizată concomitent pentru mai multe declarații vamale. După stornare soldul garanției se reîntregește. Mai mult ca atât, suma restabilă a garanției pot fi reutilizată din nou, pentru un număr nelimitat de alte operațiuni.

Angajamentul garantului sub formă de garanție globală se întocmește conform anexei nr.16 din Regulamentul de punere în aplicarea a Codului vamal nr.95/2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.92/2023. În angajamentul garantului se indică sumele care fac parte din cuantumul de referință corespunzător unui quantum al datoriilor vamale și, dacă este cazul, majorărilor de întârziere (penalităților) care pot să apară, pentru fiecare operațiune vamală: depozitare temporară, regim de tranzit, regim de antrepozitare vamală, regim de admitere temporară cu scutire totală de taxe la import, regim de perfecționare activă, regim de destinație finală sau alt tip de operațiune vamală.

Este de menționat că în Norme este prevăzut însă că solicitantul va depune cereri separate de autorizare pentru utilizarea garanției globale, inclusiv cu un quantum redus/exonerarea de garanție pentru fiecare tip de operațiune sau regim vamal. Aceste prevederi sunt contrare art.98 alin.(5) și 981 CV. Este evident că prevederile din Codul vamal prevalează celor din Norme și nu este necesar de solicitat AUGG pentru fiecare regim vamal. Garanția globală este o formă de garanție utilizată foarte des în domeniul vamal, avantajele acesteia fiind considerabile.

Exemplu: un operator economic obține AUGG în mărime de 100 de mii lei pentru plasarea oricăror mărfuri în regimul de admitere temporară (nu se specifică invoice sau mărfurile concrete la care se poate referi). În temeiul acesteia operatorul economic obține o autorizație pentru admitere temporară și depune o declarație de plasare a mărfurilor în regim. Cuantumul drepturilor de import care ar putea apărea în cazul nerespectării condițiilor de derulare a regimului aferente acestei declarații vamale ar constitui 30 de mii lei. Respectiv din garanția de 100 de mii lei se va rezerva doar suma de 30 mii lei. Suma rămasă de 70 de mii lei va putea fi utilizată de operatorul economic pentru plasarea mărfurilor în alte operațiuni vamale chiar până la stornarea sumei de 30 de mii. Mai mult ca atât, odată ce regimul de admitere temporară va fi închis și garanția va fi stornată de autoritatea vamală, cuantumul garanției globale se va reîntregi până la sume de 100 de mii lei.

2.6 Modul de evidență (monitorizare) de către Serviciul Vamal a garanțiilor constituite

Serviciul Vamal monitorizează garanția, în scopul asigurării respectării prevederilor legale. Această monitorizare se asigură prin:

- 1) monitorizarea respectării condițiilor și criteriilor care trebuie îndeplinite de titularul autorizației pentru fiecare autorizație;
- 2) monitorizarea cuantumului de referință;
- 3) gestionarea autorizațiilor de utilizarea a garanției globale acceptate.

Activitățile de monitorizare planificate sunt incluse în planurile de control ale Serviciului Vamal asigurându-se, pe cât posibil, că activitățile de control de aceeași natură sau de natură similară să fie efectuate simultan.

Monitorizarea cuantumului de referință a garanției se efectuează cu utilizarea sistemelor informaționale vamale, care permit gestiunea datelor referitoare la garanțiile utilizate în scopuri vamale și a documentelor de constituire a acestora:

- prin modulul de gestionare a garanțiilor (modulul „Garanții”), care este o aplicație informatică integrată în mediul operațional al Sistemului Informațional Integrat Vamal ASYCUDA World.
- prin funcțiile speciale ale sistemului NCTS (New Computerized Transit System – Noul Sistem Computerizat de Tranzit), în partea ce ține de garantarea operațiunilor de tranzit.

Această monitorizarea are loc la nivelul biroului vamal la care mărfurile sunt plasate sub regim vamal, la momentul procesării declarației vamale. Funcționarul vamal nu va valida declarația vamală acoperită de o garanție globală/izolată dacă aceasta nu este operată în modulul „Garanții” și nu are un sold care să acopere cuantumul plăților care trebuie garantate.

2.7 Eliberarea garanției

Eliberarea garanției este o procedură prin care autoritatea vamală restituie persoanei care a furnizat garanția sau celei care a constituit-o garanția constituită: angajamentul garantului în original sau depozitul bănesc. Altfel zis, eliberarea garanției nu este altceva decât restituirea, întoarcerea fizică a garanției.

Serviciul Vamal eliberează garanția imediat după ce datoria vamală pentru care a fost constituită încetează sau nu mai este susceptibilă de a apărea sau după ce este acceptată o nouă garanție prin care sunt preluate toate obligațiile existente pentru mărfurile plasate și încă care se află sub un regim vamal sau în depozitare temporară.

După eliberarea garanției garantul nu mai are obligații financiare față de autoritatea vamală, iar autoritatea vamală nu mai este în drept să solicite mijloace financiare de la garant. Responsabilitățile garantului și pretențiile autorității vamale încetează odată cu eliberarea garanției.

Este de menționat că eliberarea garanției nu trebuie confundată cu operațiunea de stornare (deblocare) a unei sume din garanție. În cazul stornării unei sume din garanție, drepturile și obligațiile garantului nu dispar, acesta menținând aceeași sumă a garanției în evidența autorității vamale ca și pînă la operațiunea în care a fost utilizată garanția. În cazul eliberării garanției, suma respectivă a garanției se scoate din evidența respectivă a autorității vamale, iar garantul nu o mai poate utiliza.

Indiferent de modul în care a fost constituită (prin angajament sau depozit), garanția poate fi eliberată integral sau parțial. În cazul în care datoria vamală încetează parțial sau este susceptibilă de a apărea numai pentru o parte a cuantumului care a fost garantat, garanția constituită se eliberează, la cererea persoanei în cauză, într-o proporție corespunzătoare, cu excepția cazului în care cuantumul în cauză nu justifică o asemenea acțiune.

Exemplu: În vederea utilizării regimului de perfecționare activă, operatorul economic a prezentat autorității vamale două angajamente ale garantului, unul pentru suma de 1 mln. de lei, iar celălalt – pentru 2 mln. În baza acestora operatorul economic respectiv a solicitat și a obținut AUGG pentru garanția în suma de 3 mln. Ulterior, acest operator economic a obținut și autorizația de perfecționare activă, în temeiul căreia a adus și a plasat nemijlocit în regim de perfecționare activă mărfuri străine, pentru care a garantat datoria vamală în cuantum de 2,8 mln de lei. Astfel încă 200 000 de lei din garanția furnizată au mai rămas disponibile.

După procesarea corespunzătoare a mărfurilor respective, operatorul economic respectiv a început reexportul acestora, realizat în mai multe etape (mai multe declarații de reexport). Fiecare operațiune de reexport conducea la stornarea sumei garanției corespunzătoare sumei drepturilor de import aferente acestei declarații. Prin consecință, la un moment dat, din garanția de 2,8 mln. de lei rezervată inițial, au devenit disponibilă o sumă mai mare – de 1,6 mln. de lei. (iar 1,4 mln. au mai rămas rezervate pentru mărfuri plasate în regim de perfecționare activă). În acest moment operatorul economic a depus cerere și a solicitat eliberarea angajamentului garantului de 1 mln. de lei. După examinarea cererii respective, Serviciul vamal a eliberat angajamentul respectiv și a modificat AUGG în sensul diminuării sumei acesteia de la 3 la 2 mln. de lei.

Cererea de eliberare a garanției se depune la Serviciul Vamal de către debitor sau persoana care poate deveni debitor, de către garant sau reprezentantul acestora, conform modelului prevăzut la anexa nr.6 al Normelor.

Pentru a elibera garanția, Serviciul Vamal efectuează o evaluare, eliberând garanția după ce datoria vamală pentru care a fost constituită încetează sau nu mai este susceptibilă de a apărea sau după ce este acceptată o nouă garanție prin care sunt preluate toate obligațiile existente pentru mărfurile plasate și încă care se află sub un regim vamal sau în depozitare temporară în temeiul angajamentului solicitat pentru a fi eliberat. Această evaluare include aprecierea riscului dacă o datorie vamală poate apărea în viitor, în urma unui control ulterior acordării liberului de vamă din tranzacțiile acoperite de garanția respectivă, luând în considerare toate elementele sau informațiile disponibile în momentul în care se examinează decizia de a elibera garanția.

Serviciul Vamal va efectua această evaluare pe baza unor liste de verificare interne speciale, elaborate pentru a facilita și standardiza acțiunea administrativă și pentru a armoniza procedurile în ceea ce privește termenele și condițiile, asigurând în același timp o procedură unică națională efectivă în relația cu operatorii economici în cauză. Evaluarea se realizează în termen de 120 zile de la data depunerii cererii de eliberare a garanției.

➤ Dacă în urma evaluării au fost depistate operațiuni, declarații, regimuri vamale neîncheiate, este planificat sau inițiat un control ulterior, Serviciul Vamal notifică în scris despre aceasta solicitantul și garantul, cu indicarea tranzacțiilor în derulare. În cazul dat, Serviciul Vamal nu eliberează garanția. În cazul în care solicitantul prezintă la schimb o altă garanție acceptată de Serviciul Vamal, care prevede angajamentul eliberat de același garant de preluare și asigurare în mod echivalent a plății cuantumului drepturilor de import sau de export, eliberat de către același garant, corespunzător datoriei vamale și a altor drepturi de import existente sau succesibile de a apărea în temeiul angajamentului cerut spre eliberare, Serviciul Vamal eliberează garanția și o restituie solicitantului sau garantului, în cel mult 30 de zile, de la data acceptării de către Serviciul Vamal a noului angajament furnizat de către solicitant.

➤ Dacă în urma evaluării nu au fost depistate operațiuni, declarații, regimuri vamale neîncheiate, nu este planificat sau inițiat un control ulterior, Serviciul Vamal eliberează garanția și o restituie solicitantului sau garantului, imediat după efectuarea evaluării.

O garanție sub forma unui angajament este considerată ca fiind eliberată în totalitate numai atunci când garanția a fost efectiv returnată garantului sau solicitantului, împreună cu scrisoarea de însoțire. O garanție sub forma unui depozit în numerar este considerată ca fiind eliberată atunci când este rambursată.

Nu se consideră eliberare a unei garanții constituite prin angajamentul unui garant:

- decizia Serviciului Vamal de revocare a aprobării angajamentului; sau
- decizia garantului de a-și anula angajamentul.

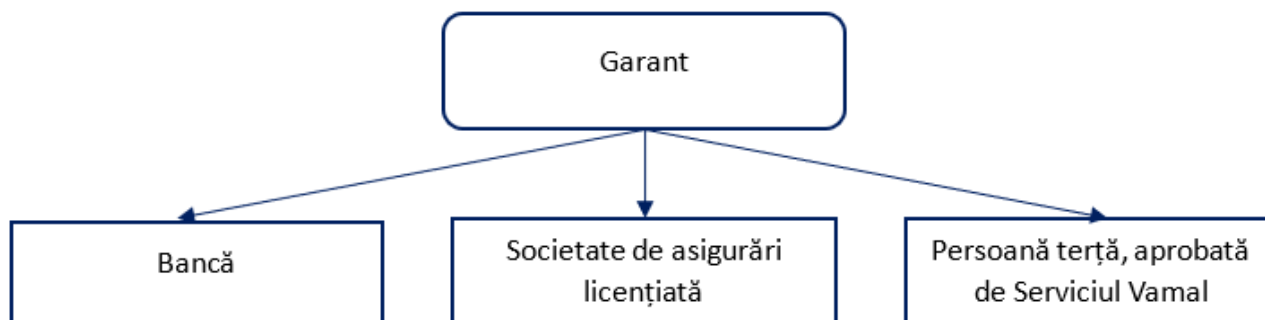
Dacă garanția este eliberată, aceasta nu mai este disponibilă nici pentru tranzacții viitoare sau pentru noi cereri de plată adresate garantului. Efectul juridic al eliberării garanției este că garantul este absolvit de obligațiile sale, iar Serviciul Vamal nu mai este în drept să execute garanția.

3. Subiecții garanției vamale

3.1 Noțiunea statutului de „garant”

Garantul conform art.103 alin.(1) CV este o persoană terță stabilită pe teritoriul vamal. În conformitate cu art.5 pct.49), persoană terță stabilită pe teritoriul vamal este în cazul unei persoane fizice – persoană care are domiciliul sau reședința pe teritoriul RM, iar în cazul unei persoane juridice – persoană care are sediul și/sau locul permanent de realizare a activității economice pe teritoriul RM. Garantul se angajează în scris să plătească cuantumul garantat al drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale.

Garantul este aprobat de către Serviciul Vamal, cu excepția cazului în care garantul este o bancă sau o societate de asigurări licențiată.

Bancă este o persoană juridică a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, iar societatea de asigurare este o persoană juridică care desfășoară activitate de asigurare în baza unei licențe pentru desfășurarea activității de asigurare, acordată de autoritatea de supraveghere. Banca Națională a Moldovei (în temeiul Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei) exercită în sectorul bancar atribuțiile de licențiere, reglementare și supraveghere prudențială potrivit Legii nr.202/2017 privind activitate băncilor, fiind de asemenea și autoritatea de supraveghere a sectorului asigurării conform Legii nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare. Lista băncilor și societăților de asigurare licențiate poate fi găsită pe pagina oficială a Băncii Naționale a Moldovei www.bnm.md.

În ceea ce privește ”persoană terță, aprobată de către Serviciul Vamal” menționăm că cadrul legal existent la moment nu reglementează care ar fi condițiile de aprobare al acestuia. La fel Codul vamal nu stabilește că Guvernul sau altă autoritate publică este în drept să aprobe careva criterii în temeiul cărora urmează a fi realizată o astfel de aprobare.

Este de menționat că, Serviciul Vamal este în drept să refuze aprobarea garantului sau a tipului de garanție propus în cazul în care consideră că garantul sau tipul de garanție nu prezintă siguranța că plata cuantumului drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale se va face în termenele prevăzute.

Atragem atenția asupra unor confuzii care eventual pot apărea în practică în privința întrebării **cine este considerat de a fi garant:**

a) Potrivit art.101 al Codului vamal, garanția poate fi constituită sub formă unui depozit. Iar în temeiul pct. 10 al Normelor acest depozit poate fi depus de către persoana căreia i se solicită garanția, de către reprezentantul acesteia sau de către o altă persoană decât persoana căreia i se solicită garanția. Totuși, depunerea depozitului și constituirea garanției nu acordă acestor persoane statut de garant, dat fiind faptul că acestea nu se angajează în scris să plătească datoria vamală, iar aceasta înseamnă că ele nu se încadrează în noțiunea legală a garantului stabilită de alin. (2) al art. 103 al Codului vamal: „*Garantul se angajează în scris să plătească cuantumul garantat al drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale*”. Prin urmare, constituirea acestui tip de garanție de către alte persoane decât banca sau companie de asigurări nu este condiționată de aprobarea persoanei ca garant.

b) Unele persoane confundă garantul cu brokerul vamal, care de fapt doar prezintă garanția băncii, iar garant fiind banca. Brokerul vamal este o persoană terță care furnizează operatorului economic garanția băncii, punând la dispoziția Serviciului Vamal această garanție, dar fără a dobândi statut de garant propriu-zis. În acest sens este important de a înțelege bine deosebirea între cele două noțiuni: „persoana care constituie garanție” și „persoana care furnizează garanție”.

3.2 Persoana care furnizează și persoana care constituie garanția

Potrivit art.98 alin. (2) din CV, garanția solicitată de Serviciul Vamal este furnizată de debitor sau de persoana care poate deveni debitor. Debitorul este definit la art. 5 pct. 10) CV, ca fiind orice persoană obligată la plata unei datorii vamale. Declarantul este debitorul. În cazul unei reprezentări indirecte, persoana pe seama căreia s-a făcut declarația vamală este de asemenea debitor.

Exemplu: un operator economic dorește să plaseze materia primă în regim de perfecționare activă. Pentru perfectarea declarației vamale se adresează brokerului vamal care perfectează declarația vamală avînd reprezentare directă. În acest caz operatorul economic este declarant și debitor, de asemenea operatorul economic furnizează garanția obținută de la o bancă sau o societate de asigurări, iar banca sau societatea de asigurări va constitui garanția. Persoana care constituie garanția este garantul vamal. Astfel, persoana care furnizează garanția este operatorul economic, iar persoana care constituie garanția este banca sau societatea de asigurări.

Alta este situația în cazul introducerii mărfurilor pe teritoriul vamal. În acest caz, datoria vamală apare când:

a) mărfurile pasibile de drepturi de import sunt puse în liberă circulație, inclusiv în temeiul regimului de destinație finală;

b) mărfurile pasibile de drepturi de import sunt plasate sub regimul de admitere temporară cu scutire parțială de drepturi de import.

În cazul în care declarația vamală pentru unul dintre regimurile menționate este întocmită pe baza unor informații din care rezultă că drepturile de import sau o parte din acestea nu sunt percepute, persoana care a furnizat informațiile necesare întocmirii declarației și care știa sau trebuia în mod rezonabil să știe că aceste informații sunt eronate este, de asemenea, debitor. Respectiv vor fi mai mulți debitori, însă obligația de a furniza garanția va fi pusă pe seama declarantului, iar obligația de constituire a acesteia, pe seama garantului.

3.3 Condițiile de eligibilitate a statutului de „garant”

Conform alin. (1) al art. 103 al Codului vamal „garantul este aprobat de către Serviciul Vamal”. Concomitent, potrivit alin. (3) al aceluiași articol „Serviciul Vamal refuză aprobarea garantului sau a tipului de garanție propus în cazul în care consideră că garantul sau tipul de garanție nu prezintă siguranța că plata cuantumului drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale se va face în termenele prevăzute”. Analizînd aceste prevederi, ar putea să conchidem că în legislație ar trebui să existe careva criterii de eligibilitate a unui garant, însă la moment nici cadrul legal național și nici cel european nu prevăd expres nicio condiție de eligibilitate a statutului de garant.

Astfel, condiții de eligibilitate a garantului ar putea deduse prin interpretarea logică a prevederilor citate din alin. (3) al art. 103 al Codului vamal. În temeiul acestuia ar putea apărea o situație când autoritatea vamală nu va accepta angajamentul garantului eliberat de o bancă sau societatea de asigurare, deoarece banca sau societatea de asigurare nu prezintă siguranța că plata cuantumului drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale se va face în termenele prevăzute. De exemplu aceasta se poate realiza în cazul în care băncii care a constituit garanția, din cauza neregulilor stabilite de către BNM i s-a aplicat regimul de supraveghere intensivă, deși la moment BNM nu a suspendat și nu a retras licența acesteia.

3.4. Revocarea aprobării angajamentului garantului

Potrivit alin. (4) al art. 103 al Codului vamal, Serviciul Vamal poate revoca aprobarea angajamentului garantului. Retragera angajamentului garantului poate fi realizată atât la inițiativa Serviciului vamal, cât și la solicitare a însuși garantului. Totuși, în cazul în care revocarea este realizată la inițiativa autorității vamale, aceasta nu trebuie confundată cu retragerea însuși AUGG, adică retragerea unei decizii vamale, așa cum aceasta prevăzut de art. 29, alin. (1) al Codului vamal. Astfel, această procedură înseamnă revocarea aprobării de către autoritatea vamală a nume a unui document de angajament al garantului, fără ca decizia respectivă să producă efecte asupra statutului garantului, altor angajamente prezentate de acest garant sau AUGG în cadrul căreia acest angajament a fost utilizat.

Exemplu: Un operator economic furnizează Serviciului vamal un angajament de garant pentru valoarea de 100 000 de lei, fiind emis de bancă A. În temeiul angajamentului respectiv, operatorul economic respectiv solicită și obține AUGG cu aceiași valoare de referință. Ulterior același operator economic mai prezintă Serviciului vamal încă un angajament de garant, pentru valoarea de 150 000 de lei, fiind emisă de banca B. Reieșind din aceasta, se solicită și se aprobă modificarea AUGG, valoarea de referință fiind stabilită pentru 250 000 de lei.

Peste o anumită perioadă de timp, operatorul economic vine cu cererea de revocare a angajamentului garantului emis de banca A și înlocuirea acestuia cu un alt angajament emis de banca B pentru valoarea de 100 000 lei (suplimentar la cel emis pentru valoarea 150 000 lei).

În cazul aprobării acestei cereri, angajamentul garantului emis de banca A va fi revocat, dar aceasta nicicum nu va afecta nici statutul băncii A, nici angajamentele emise de banca B și nici AUGG emisă pentru operatorul economic titular al acesteia.

Pe de altă parte în situația în care angajamentul garantului care a fost revocat, a stat la baza emiterii vreunei AUGG și nu a fost substituit de un alt angajament de garant, această autorizație desigur urmează a fi revocată de către Serviciul vamal în temeiul prevederilor lit. a) al alin. (1) al art. 29 al Codului vamal, deoarece „cel puțin una dintre condițiile pentru emiterea autorizației de utilizare a garanției globale nu mai este îndeplinită”.

Revocarea aprobării angajamentului de garanție poate fi realizată în privința oricărui tip de angajament: cel izolat sau cel global.

Revocarea angajamentului de garanție nu produce efect imediat sau a angajamentului garantului intră în vigoare în a 16-a zi de la data la care decizia de revocare este primită sau este considerată a fi primită de către garant. Aceasta perioadă de 16 zile oferă timp garantului sau operatorului economic care a furnizat garanția respectivă să evalueze și să gestioneze orice aspecte legate de mărfurile care sunt deja sub un regim vamal și sunt acoperite de garanție.

Revocarea angajamentului garantului nu afectează mărfurile care, la momentul în care revocarea produce efecte, erau deja plasate și încă se află sub un regim vamal sau în depozitare temporară în temeiul angajamentului revocat.

3.5. Anularea angajamentului de garanție

Garantul are și el dreptul să-și anuleze angajamentul de garanție (atât cel izolat, cât și cel global) constituit de garant și furnizat Serviciului vamal. Dreptul dat nu este limitat de faptul cine a furnizat angajamentul respectiv autorității vamale – însuși garantul sau o altă persoană (persoană terță). Astfel, banca poate anula un angajament al său, chiar dacă a fost furnizat către Serviciul vamal de către companie de broker vamal care a procurat angajamentul dat de la banca respectivă.

Pe de altă parte, anularea angajamentului de către garant poate fi operată numai de către garant și nu de către persoana care a furnizat această garanție.

Astfel, cu titlu de exemplu, garanția constituită în temeiul unui angajament emis de o bancă licențiată poate fi revocată numai de bancă respectivă și nu de către clientul acesteia, care a furnizat angajamentul respectiv și l-a utilizat în cadrul unui regim special.

Acest drept este unul extrem de important fiind privit prin prisma obligației garantului de a emite angajamentul pe o perioadă de valabilitate nelimitată. Anume prin realizarea acestui drept o bancă sau o companie de asigurări va putea să excludă posibilitatea noilor utilizări ai garanției sale după expirarea valabilității juridice ai raporturilor juridice pe care aceasta se bazează. Prin exemplu – în cazul în care operatorul economic și banca au semnat un contract de oferire a garanției pe un termen de 1 an, atunci în scopul excluderii posibilității de utilizare a angajamentului garantului după această perioadă, banca respectivă va anula garanția respectivă la finele perioadei agreeate.

Anularea angajamentului poate fi realizată prin transmiterea unei notificări scrise către Serviciul Vamal. Notificarea trebuie să conțină informațiile necesare cu privire la intenția garantului de a anula angajamentul și să fie transmisă în conformitate cu procedurile stabilite pentru corespondența oficială.

Anularea angajamentului de garanție nu produce efect imediat. Conform prevederilor alin. (5) al art. 103 al Codului vamal anularea angajamentului va intra în vigoare în a 16-a zi de la data în care Serviciul Vamal a primit notificarea de la garant. Aceasta perioadă de 15 zile oferă timp pentru ca Serviciul Vamal să evalueze și să gestioneze orice aspecte legate de mărfurile care sunt deja sub un regim vamal și sunt acoperite de garanție.

În cazul în care, la momentul în care anularea produce efecte (după cele 15 zile), există mărfuri deja plasate sub un regim vamal sau aflate în depozitare temporară, acestea nu sunt afectate de anulare. Garanția rămâne valabilă pentru aceste mărfuri până la finalizarea regimului vamal respectiv (sau procedurii de depozitare temporară), iar garantul își menține responsabilitatea față de vamă pentru achitarea drepturilor de import aferente mărfurilor deja plasate în regim, chiar dacă garanția a fost anulată pentru noi operațiuni. Serviciul Vamal va continua monitorizarea și gestionarea regimurilor vamale aflate deja în derulare care erau acoperite de garanția anulată, până la încheierea acestor proceduri.

Anularea garanției nu eliberează garantul de responsabilitățile asumate pentru mărfurile care erau sub regim la momentul anulării, iar garantul rămâne responsabil pentru orice obligații vamale aferente acelor mărfuri.

După ce cele 15 zile au trecut și anularea intră în vigoare, garantul nu va mai avea obligații de garantare pentru noile declarații vamale de plasare sub regim vamal, iar Serviciul Vamal nu va mai accepta această garanție pentru alte mărfuri introduse în regim vamal după intrarea în vigoare a anulării.

În cazul în care angajamentul garantului care a fost anulat, a stat la baza emiterii vreunei AUGG, această autorizație urmează a fi revocată de către Serviciul vamal în temeiul prevederilor lit. a) al alin. (1) al art. 29 al Codului vamal, deoarece „cel puțin una dintre condițiile pentru emiterea autorizației de utilizare a garanției globale nu mai este îndeplinită”.

Exemplu: Compania A a solicitat și a încheiat un contract de oferire a garanției bancare pentru o perioadă de 1 an. În temeiul contractului respectiv banca a emis o scrisoare de angajament în forma prevăzută de Anexa nr. 16 la Regulamentul de punere în aplicare a codului vamal, fără ca să stabilească careva termen limită de valabilitate a acestui angajament.

Cu 16 zile înainte de expirarea valabilității contractului de oferire a garanției, banca garantă a notificat Serviciul vamal despre anularea garanției respective.

Cu toate acestea, după analiza tranzacțiilor realizate de compania A, autoritatea vamală a depistat 5 declarații vamale de plasare într-un regim vamal special cu garantarea drepturilor de import aferente anume din contul angajamentului supus anulării. Termenul de încheiere a regimului respectiv înscris în declarațiile respective la 3 declarații expiră în 10 zile, iar la 2 declarații va expira doar în 45 de zile – adică depășește cele 16 zile în cadrul cărora anularea garanției va intra în vigoare. Aceasta înseamnă că garanția în privința ultimilor 2 declarații va rămâne valabilă întreaga perioadă de 45 de zile și nu se va considera anulată a 16-a zi de la primirea notificării menționate.

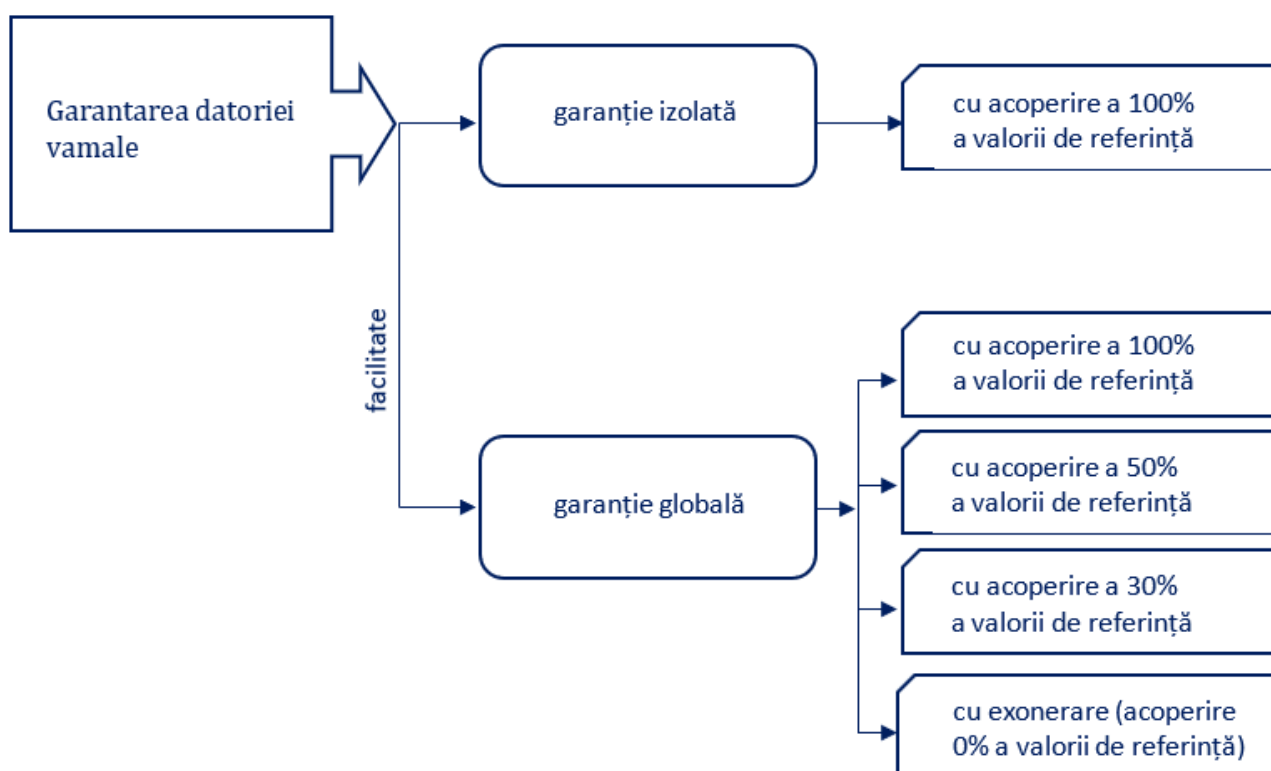
Mai mult ca atât – în cazul necesității încasării drepturilor de import pentru mărfurile respective chiar și după expirarea celor 16 zile (cauzată de exemplu de dispariția mărfurilor străine respective), Serviciul vamal va fi în drept să încaseze sumele respective din contul angajamentului de garant respectiv.

Pe de altă parte – notificarea respectivă și anularea angajamentului garantului nu va crea obligația titularului regimului special respectiv de a încheia regimul vamal dat pentru cele 2 declarații vamale înainte de timp.

4. Simplificările în proces furnizare și utilizare a garanțiilor vamale

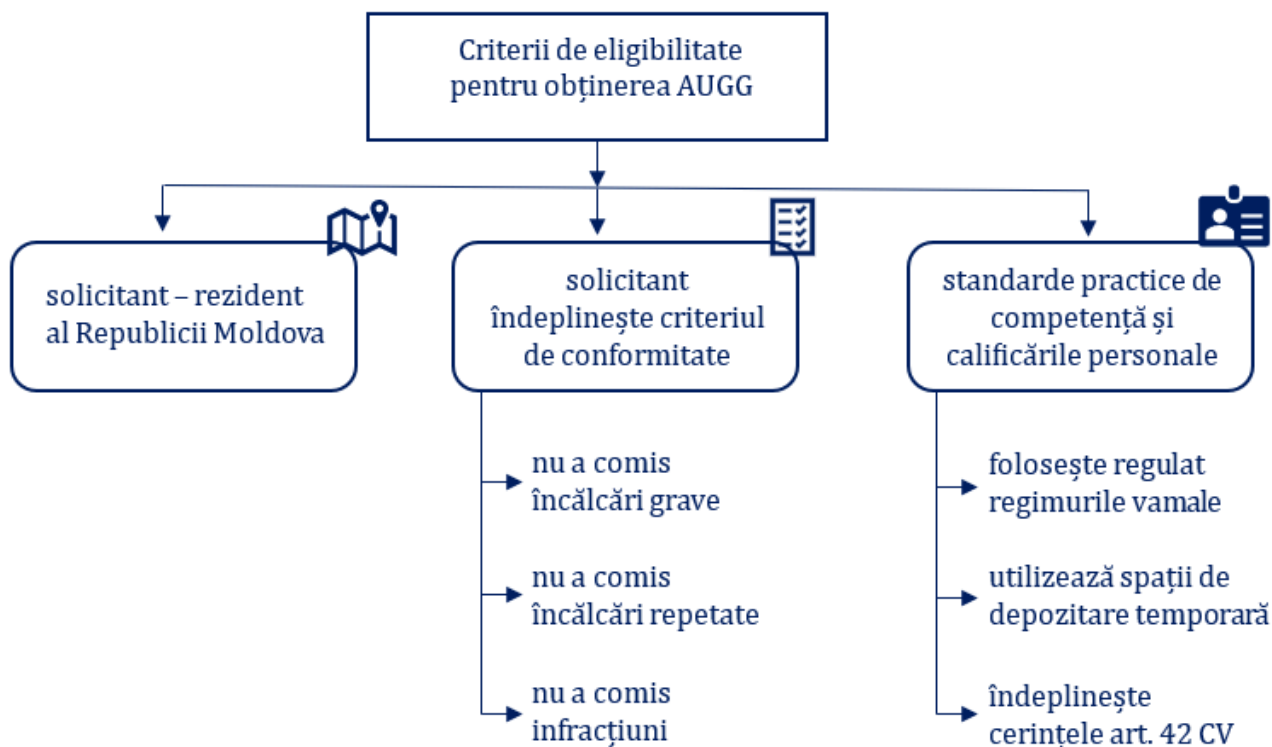
4.1 Conceptul Autorizației de utilizare a garanției globale

Dat fiind faptul ca utilizarea garanției izolate nu este cea comodă, din perspectivă practică, modalitate de garantare, de rînd cu aceasta mai există și posibilitatea aplicării unor simplificări, fiind cunoscute sub denumirea de „garanție globală”. Aplicarea acestor simplificări nu este o formă obligatorie, ci una benevolă pentru garantarea datoriei vamale. Cu toate acestea, reieșind din comoditatea și eficiența de utilizare, anume aceste forme de garantare se prezintă cele mai răspîndite și des utilizate în practica vamală a Republicii Moldova.

În baza alin. (5) al art. 98 al Codului vamal în baza unei cereri depuse de către debitor sau de către persoana care poate deveni debitor, Serviciul Vamal autorizează ca o **garanție globală** să fie constituită pentru acoperirea cuantumului drepturilor de import sau de export corespunzător datoriei vamale în legătură cu două sau mai multe operațiuni, declarații sau regimuri vamale.

4.2 Autorizarea utilizării garanției globale și criteriul de eligibilitate

AUGG se acordă la cererea solicitantului și numai în cazul îndeplinirii cumulative (concomitente) a tuturor condițiilor stabilite de art.104 din Codul vamal. Condițiile respective țin de statutul și caracteristicile persoanei-solicitantului și includ următoarele:

4.2.1 solicitantul trebuie să fie o persoană stabilită pe teritoriul vamal al Republicii Moldova;

Deși este o condiție generală, stabilită față de orice garant vamal (alin. (1) al art. 103 CV), această condiție este reiterată încă o dată ca o condiție obligatorie pentru obținerea unei AUGG. Pentru confirmarea îndeplinirii acestei cerințe e suficientă deținerea unui IDNP (pentru solicitant – persoană fizică) sau IDNO (pentru solicitant persoană juridică) eliberat de autoritățile moldovenești.

Demonstrarea altor calități, precum este rezidența fiscală, deținerea unei capacități juridice de exercițiu, precum și faptul stabilirii pe teritoriul vamal se probează prin prezentarea actelor cu privire la înregistrarea de stat sau cea fiscală: Certificat de înregistrare de stat, Extras din registrul de stat al persoanelor juridice sau Certificat de înregistrare a reprezentanței permanente.

4.2.2 persoana nu ar trebui să dețină nici o încălcare gravă sau repetată a legislației vamale și/sau fiscale, constatată conform art.39, nici infracțiuni constatate în temeiul unei hotărâri definitive a instanței de judecată;

i) În calitate de încălcare gravă a legislației vamale sau fiscale se consideră în exclusivitate doar următoarele fapte:

a) contravenție vamală cu răspundere materială, prevăzută la art.380, 382–384, 386–388, 391 și 395 CV, ce cauzează un prejudiciu mai mare de 200000 de lei;

b) contravenție cu răspundere contravențională, prevăzută la art.287 alin.(10), (101) și (11) din Codul contravențional, la care valoarea obiectului contravenției depășește 100000 de lei;

c) contravenție cu răspundere contravențională, prevăzută la art.287 alin.(12), (14) și (15) din Codul contravențional, ce cauzează un prejudiciu mai mare de 100000 de lei;

d) încălcare fiscală aferentă taxei pe valoare adăugată care a dus la diminuarea și/sau eschivarea mai mare de 100000 de lei pe perioada unui an calendaristic;

e) încălcare fiscală aferentă accizei.

Următoarele elemente ar trebui să fie luate în considerare atunci când sunt evaluate încălcările grave:

a) Acte deliberate – intenția sau fraudă deliberată, care se dovedește a fi înfăptuită în mod deliberat și cu intenție de către solicitant, persoana responsabilă de domeniul vamal al solicitantului sau de către persoana împuternicită să îl reprezinte pe solicitant sau care exercită controlul asupra gestiunii acestuia, trebuie luată în considerare ca fiind o încălcare de o gravitate mai mare decât în cazul în care ar fi avut loc în alte circumstanțe, chiar dacă natura erorii ar putea fi considerată de „o importanță minoră”;

b) Natura încălcării – atunci când o încălcare este de așa natură încât poate fi considerată o încălcare gravă a legislației vamale și a dispozițiilor fiscale și necesită impunerea unei sancțiuni semnificative sau recurgerea la proceduri penale;

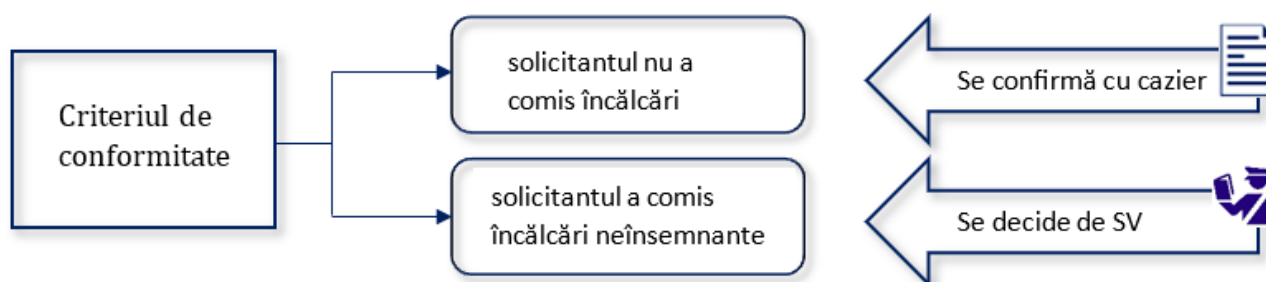
c) Indicator de risc major cu privire la securitate, siguranță sau reglementări vamale, dispoziții fiscale sau infracțiuni economice legate de activitatea solicitantului.

Încălări grave sunt considerate și cele care, chiar și în absența intenției solicitantului de a comite o fraudă, sunt suficient de importante pentru a fi considerate un indicator de risc major în ceea ce privește securitatea și siguranța sau reglementările vamale, dispozițiile fiscale sau infracțiunile economice legate de activitatea solicitantului.

ii) În calitate de încălcare repetată se consideră comiterea unor încălcări ale legislației vamale sau fiscale, identice sau similare în ceea ce privește natura acestora. Acestea urmează să fie constatate pe perioada ultimilor 12 luni² anteriori depunerii cererii (nu importă când au fost comise).

În ceea ce privește încălcările repetate referitoare la dispozițiile fiscale, trebuie luată în considerare definiția stabilită de autoritatea fiscală competentă.

iii) La categoria infracțiunilor se atribuie numai infracțiunile legate de activitatea economică a solicitantului și care fac parte din categoria infracțiunilor economice, informatice, din domeniul telecomunicațiilor, infracțiuni de corupție, contra mediului, a securității publice și a ordinii publice prevăzute în Codul penal.

Se consideră a fi respectat în cazul în care este dovedită **absența unor încălcări grave sau repetate ale legislației** vamale și fiscale, constatate conform procedurii legale, precum și absența infracțiunilor economice legate de activitatea solicitantului, pe perioada ultimilor 3 ani anteriori depunerii cererii și:

[2] A se vedea pct. 27) al art. 5 din Codul vamal

1) nu există nicio decizie a unei autorități administrative sau judiciare care să concluzioneze că una dintre persoanele menționate la sbp.2) de mai jos a comis, în cursul ultimilor 3 ani, încălcări grave sau repetate ale legislației vamale ori fiscale în legătură cu activitatea sa economică; și

2) niciuna dintre următoarele persoane nu are un cazier care conține infracțiuni în legătură cu activitatea sa economică, inclusiv, dacă este cazul, cu activitatea economică a solicitantului:

- a) operatorul economic (în cazul solicitanților-companii – cazier se solicită pentru compania respectivă);
- b) persoana responsabilă de domeniul vamal al solicitantului;
- c) persoana împuternicită să îl reprezinte pe solicitant sau care exercită controlul asupra gestiunii acestuia (de regulă – administratorul).

O altă modalitate de respectare a criteriului se referă la situația în care solicitantul nu poate demonstra lipsa încălcărilor așa cum se descrie mai sus, dar acestea, deși sunt **prezente, ar putea fi calificate de Serviciul vamal drept neînsemnate**, iar solicitantul ca unul conform cerințelor legislației. În acest caz istoricul respectării legislației vamale și fiscale poate fi considerat adecvat dacă Serviciul Vamal determină, în baza informațiilor și a datelor disponibile, că aceste încălcări au o importanță minoră în raport cu numărul sau amploarea operațiunilor vamale și nu creează suspiciuni cu privire la buna-credință a solicitantului. În acest caz, conform alin. (3) art. 39 al Codului vamal, aceasta permite aplicarea excepției, potrivit căreia Serviciul Vamal poate decide că cerința lipsei încălcărilor deși sunt prezente, totuși se va considera ca întrunită de solicitant. La examinarea chestiunii și luarea unei decizii se vor lua în considerare:

- a) examinarea neregulilor pe bază cumulativă;
- b) frecvența încălcărilor, pentru a stabili dacă există probleme sistematice;
- c) dacă solicitantul a informat din proprie inițiativă Serviciul Vamal despre greșelile sau neregulile descoperite;
- d) dacă solicitantul a luat măsuri de remediere pentru a preveni sau minimiza eventuale nereguli sau greșeli.

Următoarele situații specifice vor fie luate în considerare în evaluarea încălcării de către Serviciul Vamal:

a) evaluarea respectării include activitățile vamale ale solicitantului, inclusiv elementele de impozitare relevante și luând în considerare cazierul conținând infracțiuni grave legate de activitatea economică a solicitantului;

b) termenul „încălcare” nu se referă numai la faptele constatate de Serviciul Vamal cu ocazia controalelor efectuate la momentul introducerii mărfurilor pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau sub un regim vamal. Orice încălcări ale legislației vamale și fiscale constatate cu ocazia unui control post-vămuire efectuat ulterior, încălcări ale legislației fiscale constatate în cadrul unui control fiscal, sunt luate în considerare și evaluate, precum și orice încălcări care ar putea fi descoperite prin utilizarea altor autorizații vamale și a oricăror alte surse de informații disponibile Serviciului Vamal;

c) încălcările săvârșite de prestatorii serviciilor de transport, de broker vamal sau de alte părți terțe care acționează în numele solicitantului sunt, de asemenea, luate în considerare. Solicitantul trebuie să prezinte dovezi cu privire la instituirea unor măsuri adecvate pentru asigurarea conformității de către persoanele care acționează în numele său, cum ar fi instrucțiuni clare pentru părțile respective, monitorizarea și verificarea corectitudinii declarațiilor vamale și măsuri corective în momentul în care se produc erori;

d) atunci când sancțiunile referitoare la o încălcare specifică sunt revizuite de autoritatea competentă în urma unui apel sau revizuirii, evaluarea gravității încălcării trebuie să se întemeieze pe decizia revizuită. În cazul în care sancțiunea pentru o încălcare este retrasă în totalitate de autoritatea competentă, se consideră că încălcarea nu a fost săvârșită.

Înainte de luarea unei decizii, în cazul în care criteriul de conformitate este îndeplinit, este necesară compararea numărului total al încălcărilor comise de solicitant cu numărul total al operațiunilor vamale efectuate de solicitant în aceeași perioadă de timp pentru a stabili raporturi adecvate. În acest context, diferitele tipuri de activități vor fi luate în considerare în ceea ce privește numărul și volumul declarațiilor și al operațiilor vamale efectuate de solicitant.

Unele erori pot fi definite ca fiind „*de importanță redusă*” deoarece nu au niciun impact asupra cuantumului taxelor vamale care urmează a fi achitate, de exemplu, o clasificare incorectă între două mărfuri cu același nivel al taxei vamale și nicio diferență între celelalte măsuri aplicabile acestora (de exemplu, prohibiții și restricții). Alte încălcări pot afecta cuantumurile taxelor de plată, însă diferența nu este considerată semnificativă în ceea ce privește numărul și volumul declarațiilor formulate de solicitant.

În cazul în care se decide că încălcarea poate fi considerată de importanță redusă, solicitantul va trebui să prezinte dovezi ale măsurilor concepute a fi întreprinse pentru reducerea numărului de erori apărute în cadrul operațiunilor sale vamale (ordine interne, dispoziții, sancțiuni disciplinare aplicate persoanelor vinovate etc.).

În cazul în care nu există alte circumstanțe care trebuie luate în considerare, următoarele încălcări ar putea constitui exemple de încălcări vamale de importanță redusă:

- a) erori considerate a nu avea un efect semnificativ asupra funcționării unui regim vamal;
- b) erori minore privind respectarea perioadei maxime permise pentru ca mărfurile să aibă statut de mărfuri în depozitare temporară sau a oricăror alte termene aplicabile mărfurilor în cadrul oricărui regim vamal de perfecționare activă sau admitere temporară, fără ca aceasta să afecteze stabilirea corectă a datoriei vamale exigibile;
- c) erori izolate, nerecurente efectuate de operator în momentul completării datelor cuprinse în declarațiile vamale depuse, cu condiția ca aceste erori să nu fi condus la o evaluare incorectă a datoriei vamale exigibile.

În cazul unor încălcări care ar putea fi considerate inițial ca fiind de importanță redusă, autoritățile vamale stabilesc dacă a avut loc o repetare a încălcărilor care sunt identice în ceea ce privește natura acestora. În acest caz, Serviciul Vamal analizează dacă repetarea încălcărilor este rezultatul acțiunii unei singure persoane sau a mai multor persoane din cadrul societății solicitantului, sau dacă aceasta este rezultatul unor deficiențe structurale din cadrul sistemelor solicitantului. Serviciul Vamal trebuie să stabilească, de asemenea, dacă tipul de încălcare continuă să apară sau cauza încălcării a fost identificată și remediată de solicitant și nu se va mai produce în viitor. În caz contrar, dacă încălcarea se produce din nou în perioade diferite de timp, aceasta ar putea însemna că gestionarea internă a societății este inadecvată în ceea ce privește adoptarea de măsuri pentru prevenirea repetării acestor încălcări.

În orice caz e important de înțeles că aplicarea sau neaplicarea excepției respective rămâne la discreția Serviciului vamal și nu poate fi invocată doar la simpla insistență a operatorului economic solicitant.

4.2.3 persoana urmează să folosească în mod regulat regimurile vamale pentru care solicită AUGG în cauză sau utilizează spațiile de depozitare temporară, sau îndeplinesc condițiile prevăzute la art.42.

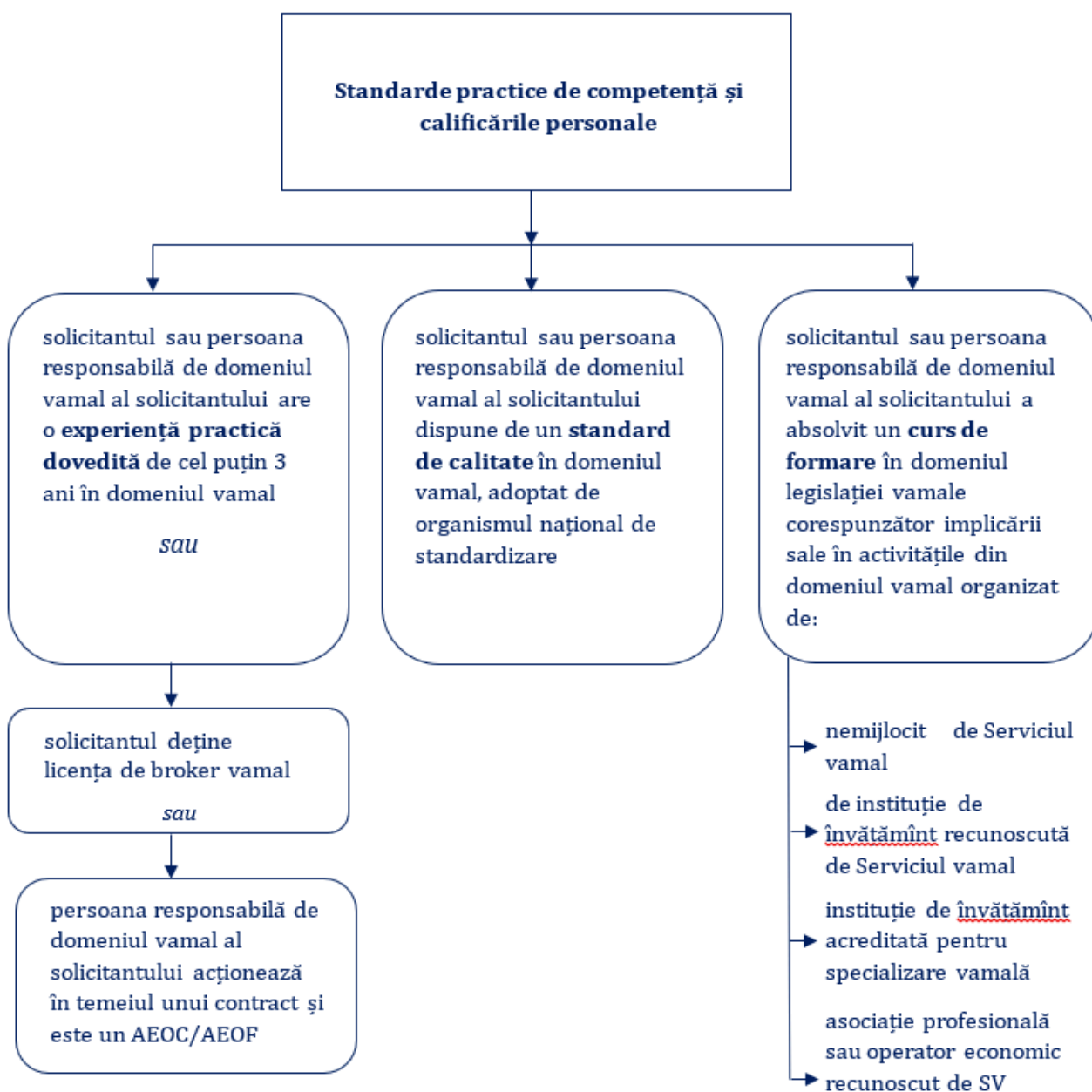
Această condiție se consideră respectată în cazul în care s-a îndeplinit oricare din următoarele cerințe:

4.2.3.1 folosirea în mod regulat a regimurilor vamale pentru care se solicită AUGG, ceea ce presupune cel puțin unul din următoarele aspecte:

a) depunerea de către solicitant (sau din numele acestuia de broker vamal) a unui număr mare de declarații vamale în decursul a cel puțin ultimilor 12 luni, anterioare depunerii cererii. Deși legislația în vigoare nu stabilește un număr minim, în practica se consideră suficient un număr de cel puțin 50 de declarații în decursul anului;

b) se va lua în considerare doar depunerea declarațiilor vamale de plasare anume în acel regim vamal, pentru care se solicită AUGG. Prin exemplu – la examinarea cererii de eliberare AUGG pentru un antrepozit vamal nu se va lua în considerare cantitatea declarațiilor depuse pentru regim de tranzit.

4.2.3.2 utilizarea spațiilor de depozitare temporară – adică a acelor spații, care sînt special autorizate de către Serviciul vamal potrivit Normelor tehnice privind depozitarea temporară a mărfurilor, aprobate prin Ordinul SV nr. 157-O din 26.04.2024. Nu este nevoie de deținerea acestor spații propriu zise, suficientă fiind utilizarea acestora în calitate de client al deținătorului respectiv de spații.

4.2.3.3 deținerea unor standarde practice de competență și calificările profesionale (art. 42 CV) se consideră respectată dacă este îndeplinită oricare una dintre următoarele condiții:

1) solicitantul sau persoana responsabilă de domeniul vamal al solicitantului are o experiență practică dovedită de cel puțin 3 ani în domeniul vamal;

În cazul în care solicitantul deține o licență valabilă de broker vamal, criteriul respectiv se consideră respectat. Aceiași consecință survine și în cazul în care în care persoana responsabilă de domeniul vamal al solicitantului acționează în temeiul unui contract și este un AEOC (AEOF).

Prin standarde practice se înțelege că persoana (persoanele) responsabilă de domeniul vamal al solicitantului demonstrează că a dobândit experiență în ceea ce privește activitatea vamală. Experiența de minimum 3 ani în legătură cu domeniul vamal nu face referire doar la perioada imediată după depunerea unei cereri, ci poate fi extinsă pe o durată mai îndelungată. Relevanța experienței dobândite de-a lungul oricărei perioade de timp va fi evaluată de auditori. Practica cu o durată de 3 ani va lua în considerare rolul solicitantului în lanțul de aprovizionare:

- un exportator/ producător, poate demonstra cei 3 ani de experiență practică prin calitatea de titular al unei autorizații pentru înscrierea în evidențele declarantului cu o derogare de la obligația prezentării mărfurilor în scopul regimului vamal de export pentru o perioadă de timp de cel puțin 3 ani sau prin îndeplinirea rolului de „exportator” într-un regim vamal de export normal în ultimii 3 ani;
- un broker vamal, poate demonstra cei 3 ani de experiență practică prin deținerea unei autorizații privind simplificările vamale (acolo unde este cazul) sau prin calitatea de contractant în acest domeniu pentru o perioadă de cel puțin 3 ani;
- un transportator, poate demonstra cei 3 ani de experiență practică dacă acesta este un titular al unei autorizații pentru o procedură simplificată cu privire la tranzitul vamal în ultimii 3 ani ori desfășoară activități în baza unui contract și a emis documente de transport, precum și notificări sumare în ultimii 3 ani (după caz). Verificarea îndeplinirii criteriului se referă doar la durata experienței profesionale. Încălcările sau devierile de la respectare nu afectează cei 3 ani de experiență profesională, însă se vor lua în considerare atunci când se verifică îndeplinirea criteriului privind respectarea legislației vamale și fiscale și sistemele de control intern prevăzute în pct.14 și 17 din Normele metodologice privind modul de verificare a criteriilor de autorizare a solicitanților și titularilor autorizației de operator economic autorizat tehnice de aplicare a garanțiilor³.

Se va lua în considerare documentul oficial al solicitantului care definește în mod clar activitatea economică a acestuia și obiectivul general al societății solicitantului (dacă este cazul, extras din registrul de stat). În cazul în care solicitantul este stabilit de mai puțin de trei ani ca urmare a unei restructurări în cadrul societății, se vor lua în considerare activitățile vamale desfășurate de societatea pre-existentă, cu condiția ca acestea să nu se fi schimbat.

În cazul în care persoana care trebuie să respecte condiția de experiență practică dovedită de trei ani în chestiuni vamale este solicitantul, Serviciul Vamal va lua în considerare următoarele aspecte:

[3] Aprobate prin Ordinul Directorului Serviciului vamal nr. 481-O din 5 decembrie 2023

- desfășurarea activităților vamale (de exemplu, import/export/tranzit) sau a formalităților vamale timp de cel puțin 3 ani.
- în 3 ani de experiență în domeniul vamal, Serviciul Vamal ia în considerare tipul de activitate comercială desfășurată (activitate permanentă sau sezonieră, declarații mai puține însă cu o valoare ridicată). Serviciul Vamal va verifica dacă formalitățile vamale sunt îndeplinite direct de solicitant (în interiorul societății) sau de părți terțe (broker vamal).

Solicitantul este obligat să garanteze că formalitățile sunt desfășurate corespunzător:

- deținerea unei anumite autorizații acordate în temeiul Codului Vamal, care se aplică de cel puțin trei ani, care are legătură cu activitățile vamale desfășurate;
- desfășurarea de servicii vamale de brokeraj pentru cel puțin trei ani, dovada putând fi stabilită prin intermediul declarațiilor vamale și a altor documente necesare;
- dovadă de plată și/sau garanție asigurată pentru taxele vamale;
- organizarea transportului de mărfuri în comerțul internațional în numele unui exportator, importator sau al unei altei persoane, obținerea, verificarea și pregătirea documentației pentru a îndeplini cerințele vamale și/sau în calitate de transportator și eliberarea propriului contract de transport, care poate fi verificat prin, de exemplu, conosament, scrisoare de transport aerian.

Criteriul poate fi îndeplinit, de asemenea, de angajatul (angajații) solicitantului responsabil (responsabili) de activitățile vamale. Angajatul este persoana care ocupă poziția creată (pozițiile create) în interiorul organizației solicitantului (definită, de exemplu, prin structura organizatorică, structura funcțională, structura divizională, instrucțiunile de lucru sau alte măsuri organizatorice) a unei persoane „responsabile” cu chestiunile vamale, fiind, de exemplu, o persoană responsabilă pentru biroul de import și export sau un angajat al biroului de gestionare a chestiunilor vamale.

În cazul în care persoana care trebuie să respecte condițiile este angajatul solicitantului responsabil de domeniul vamal, se verifică dacă există un raport de muncă care să creeze o legătură juridică între angajator (solicitant) și angajat. Aceasta înseamnă că angajatul desfășoară activități sau prestează servicii privind domeniul vamal pentru solicitant în anumite condiții, în schimbul unei remunerații.

Ca urmare, solicitantul este persoana responsabilă, în ceea ce privește responsabilitatea juridică și financiară și în cazul încălcării legislației vamale care au avut loc în timpul îndeplinirii sarcinilor. În funcție de organizarea internă a solicitantului, mai mulți angajați pot fi responsabili cu activitățile vamale. În acest caz, se verifică dacă condiția este îndeplinită de către toți angajații responsabili. În cazul în care angajatul devine responsabil cu chestiunile vamale ale solicitantului, operatorul economic trebuie să informeze auditorul cu privire la persoana care poate estima necesitatea reală de a evalua noua situație în baza informațiilor furnizate (urnele persoanei/persoanelor implicate în rotație și experiența acestora în domeniul vamal în interiorul societății).

În cazul în care angajatul responsabil cu chestiunile vamale ale solicitantului lucrează pentru solicitant de mai puțin de trei ani, angajatul poate demonstra îndeplinirea criteriului prin furnizarea de dovezi care atestă că acesta a lucrat într-un domeniu relevant în cadrul altei societăți.

În acest caz, dovada îndeplinirii criteriului va trebui furnizată prin intermediul contractului de muncă anterior sau prin structura organizatorică a celeilalte întreprinderi, printr-o declarație din partea societății prin care se precizează în mod clar statutul profesional al angajatului sau prin alte mijloace de probă deținute de angajat și recunoscute de autoritățile vamale.

În cazul în care solicitantul este un IMM, în special o microîntreprindere sau o întreprindere mică (de exemplu, o întreprindere familială), acesta poate avea o structură administrativă și organizatorică diferită, fără a exista o distincție clară între rolurile interne sau postul de lucru.

2) *solicitantul sau persoana responsabilă de domeniul vamal al solicitantului dispune de un standard de calitate în domeniul vamal, adoptat de organismul național de standardizare;*

Trebuie de remarcat că la moment nici organismul european competent și nici cel moldovenesc nu au elaborat standardele aplicabile în domeniul vamal. Prin consecință, nici nu există nici un organism împuternicit să examineze și să certifice corespunderea solicitantului la astfel de standarde.

3) *solicitantul sau persoana responsabilă de domeniul vamal al solicitantului a absolvit un curs de formare în domeniul legislației vamale corespunzător implicării sale în activitățile din domeniul vamal, asigurat de oricare dintre următoarele entități:*

a) Serviciul Vamal;

b) o instituție de învățământ recunoscută de către Serviciul Vamal sau acreditată pentru a furniza astfel de calificări;

c) o asociație profesională sau un operator economic recunoscut de către Serviciul Vamal.

Instituțiile de învățământ recunoscute de către Serviciul Vamal sau acreditate pentru a furniza astfel de calificări, cum ar fi universitățile sau asociațiile profesionale sau comerciale care oferă diferite cursuri în vederea pregătirii pentru recunoașterea unei autorizații/acreditări specific(e) pentru operatorii economici specifici (de exemplu, profesia de broker vamal). Instituția de formare trebuie să certifice absolvirea cursului de către cursant. Serviciul Vamal va recunoaște instituțiile de învățământ sau asociațiile profesionale drept furnizori de calificări în domeniul vamal în baza unui Acord încheiat cu acestea.

Solicitantul sau persoanele responsabile de domeniul vamal ale solicitantului, care sunt autorizate sau certificate ori au o licență în vederea exercitării activității profesionale referitoare la domeniul vamal pot face dovada respectivă pentru a îndeplini criteriul de absolvire a unui curs de formare pe tema legislației vamale. Există posibilitatea ca o persoană din interiorul societății, care are competență juridică de a reprezenta fizic societatea, să fi absolvit cu succes un curs de formare în domeniul vamal (de exemplu, o persoană responsabilă de societatea solicitantului care furnizează servicii de brokeraj, care a promovat un examen de calificare ca broker vamal). În acest caz, solicitantul îndeplinește condiția de calificare profesională prin intermediul persoanei respective.

Tipul de formare trebuie recunoscut de către Serviciul Vamal ca fiind suficient într-un context profesional specific. Tipul de formare pe tema legislației vamale trebuie să fie recunoscut de către Serviciul Vamal ca fiind suficient și pertinent în contextul profesional specific în corelare cu Standardul SM EN 16992:2017.

4) *În cazul în care persoana responsabilă de domeniul vamal al solicitantului acționează în temeiul unui contract și este un AEOC.*

Criteriul poate fi îndeplinit și de o persoană, alta decât solicitantul, doar în cazul în care gestionarea aspectelor vamale este externalizată.

În acest caz, solicitantul este reprezentat direct (în nume propriu și în cont propriu) sau indirect (în cont propriu) de o parte terță cu privire la formalitățile vamale (de exemplu, solicitantul externalizează formalitățile vamale către un broker vamal). Persoana care acționează în temeiul unui contract căreia solicitantul i-a externalizat activitățile și care definește serviciile furnizate trebuie să includă de regulă un set de clauze și condiții. Durata contractului este determinată de la început, ca o parte integrală a analizei bonității pentru activitățile externalizate. Există diferite motive pentru externalizarea activităților vamale. De exemplu, adeseori IMM-urile externalizează funcții importante către societăți specializate, din motive economice și de gestionare, având un nivel de cunoștințe tehnice care nu poate fi obținut de solicitant.

În cazul în care serviciile strategice sunt externalizate către persoanele care acționează în temeiul unui contract, solicitantul trebuie să garanteze că nivelul de cunoștințe și competențele necesare pentru a furniza serviciul sunt constante pe parcursul perioadei de contractare.

Contractul sau oricare alt tip de acord dintre solicitant și persoana care acționează în temeiul unui contract trebuie pus la dispoziția auditorilor vamali pentru a clarifica capacitatea și responsabilitatea persoanei care acționează în temeiul contractului și, prin urmare, a dovedi respectarea criteriului.

Verificările includ constatarea faptului că, solicitantul are un raport de muncă mai vechi de trei ani cu persoana care acționează în temeiul unui contract.

În cazul în care raportul de muncă are o vechime mai mică de trei ani, verificarea faptului că persoana care acționează în temeiul unui contract are o autorizație pentru simplificări vamale, după caz, și/sau a efectuat formalități vamale timp de cel puțin trei ani.

5) *În cazul în care solicitantul este broker vamal.*

Deținerea de către solicitantul a unei licențe valabile pentru activitatea de broker vamal se consideră îndeplinirea suficientă a cerinței privind calificarea profesională a solicitantului unei AUGG. Cerința (adică valabilitatea licenței) trebuie menținută pe toată durata de deținere a AUGG.

4.3 Procedura de solicitare a AUGG

După cum am mai menționat mai sus, Autorizația pentru utilizarea garanției globale (AUGG) se acordă la cererea solicitantului. Regula de bază spune că formularea cererilor și emiterea autorizației pentru utilizarea garanției globale, precum și gestionarea acestora se efectuează prin utilizarea Sistemul Informațional „Decizii vamale” (SIDV) pus la dispoziția operatorilor economici și a Serviciului Vamal. Cu toate acestea, potrivit pct. 72 al Normelor tehnice de aplicare a garanțiilor „*până la data punerii în aplicare a tehnicilor de prelucrare electronică prevăzute la art. 6 alin. (1) din Codul vamal, precum și în cazul unei avarii temporare a sistemelor informaționale conform art. 6 alin. (2) din Codul vamal, se aplică procedura de rezervă prin depunerea cererii pe suport de hârtie la aparatul central al Serviciului Vamal*”. În acest caz cererea de solicitare a AUGG (inclusiv cu un quantum redus/exonerare de garanție) se întocmește în scris conform modelului prevăzut în anexa nr. 2 la Norme menționate.

Cererea de AUGG (inclusiv cu un quantum redus/exonerarea de garanție) se depune **separat** pentru fiecare tip de operațiune sau regim vamal în cadrul căruia urmează a fi utilizată.

Indiferent de procedura de depunere a Cererii – prin SIDV sau prin procedură de rezervă (pe suport de hârtie) – cererea respectivă conține aceleași tipuri de informații, care se referă la următoarele elementele de date:

1) La compartimentul de selectare a tipului de decizie vamală:

- a) statul - se va selecta Republica Moldova;
- b) tipul deciziei vamale - se va selecta codul CGU (cerere sau autorizație pentru utilizarea unei garanții globale, inclusiv a unei garanții globale cu un quantum redus sau a unei exonerări de garanție);
- c) biroul vamal competent - se va selecta codul de identificare⁴ sau denumirea și adresa subdiviziunii Serviciului Vamal care ia decizia.

2) La compartimentul de creare a conținutului cererii:

- a) identificarea solicitantului – se va selecta codul de identificare IDNO/IDNP;
- b) numele și adresa solicitantului – nu se va completa (aplicația va prelua datele în mod automat în urma introducerii codului IDNO/IDNP. Numele și adresa trebuie furnizate dacă se utilizează o cerere pe suport de hârtie;
- c) identificarea reprezentantului – se va furniza informația doar în cazul dacă solicitantul este reprezentantul. Se selectează câmpul „Creează” și se introduce codul de identificare IDNO/IDNP;
- d) numele și adresa reprezentantului - nu se va completa (aplicația va prelua datele în mod automat în urma introducerii codului IDNO/IDNP). Numele și adresa trebuie furnizate dacă se utilizează o cerere pe suport de hârtie;
- e) persoana de contact pentru cerere – informația se va furniza numai dacă solicitantul este AEO sau, în cazul în care nu este AEO, numai dacă datele sunt diferite de cele referitoare la persoana responsabilă cu probleme vamale. Se selectează câmpul „Creează” și se va completa numele, adresa de email, numărul de telefon și numărul de fax (după caz) ale persoanei de contact;

[4] Conform anexei nr. 1 la Norme tehnice privind cerințele în materie de date pentru completarea declarației vamale, aprobate prin Ordinul Serviciului vamal nr.563-O din 28.12.2023

f) persoana responsabilă cu probleme vamale – informația nu se furnizează dacă solicitantul este AEO. Se va completa numele, strada și numărul, adresa de email, numărul de telefon și numărul de fax (după caz) ale persoanei responsabile cu probleme vamale.

3) La compartimentul cu informații generale:

- a) biroul vamal competent – nu se va completa (datele vor fi preluate automat din aplicație);
- b) tipul deciziei vamale – nu se va completa (datele vor fi preluate automat din aplicație);
- c) tipul cererii – se completează cu codul „1”- în cazul primei cereri, cu codul „2” – în cazul modificării unei autorizații existente, cu codul „3” – în cazul cererii de reînnoire a autorizației și cu codul „4”- în cazul de solicitare a revocării unei autorizații valabile;
- d) numărul de referință al deciziei vamale – nu se va completa în situația în care este prima cerere;
- e) data depunerii cererii – este data la care solicitantul a semnat sau a autentificat cererea. Nu se va completa (data se va prelua automat din aplicație).

4) La compartimentul „documente atașate”- la cerere de autorizare pentru utilizarea garanției globale formulată de un operator economic care are statut AEO se atașează următoarele documente:

- a) documentele care dovedesc îndeplinirea criteriului privind standardele practice de competență sau calificările care sunt în legătură directă cu activitatea desfășurată, în conformitate cu art.104 alin.(1) lit.c) din Codul vamal. Aceste documente sunt necesare doar în situația în care solicitantul are statut AEOS, iar cererea de autorizare se referă la regimuri vamale care nu sunt utilizate în mod regulat;
- b) informații detaliate din care să rezulte dacă solicitantul dispune de un sistem logistic care identifică mărfurile ca fiind mărfuri autohtone sau străine și indică, după caz, localizarea acestora. Aceste informații se furnizează doar în situația în care solicitantul are statut AEOS, iar în cererea de autorizare se solicită o exonerare de garanție;
- c) situația justificativă, întocmită după modelul prevăzut în anexa nr.1 la Normele tehnice de aplicare a garanțiilor, necesară determinării cuantumului de referință al garanției globale, adaptată de solicitant la obiectul cererii și la specificul activității sale;
- d) declarația pe propria răspundere cu privire la orice eveniment semnificativ apărut în activitatea solicitantului care ar putea afecta statutul de utilizator al garanției globale;
- e) angajamentul garantului sau informația referitoare la constituirea depozitului în numerar. Este important de înțeles – legislația în vigoare permite ca aceste documente să fie depuse nu împreună cu restul documentelor justificative, dar și **după acceptarea cererii de autorizare**. Astfel ar putea fi optimizate cheltuielile legate de plata comisioanelor către instituție emitentă a angajamentului garantului, care urmează a fi achitate din momentul emiterii angajamentului respectiv;
- f) orice alte documente care justifică solicitările formulate în cererea de autorizare.

5) La compartimentul „documente atașate”- la cererea de autorizare pentru utilizarea garanției globale formulată de un operator economic care nu are statut AEO se atașează următoarele documente:

- a) certificatul de înregistrare fiscală a operatorului economic, în copie;
- b) actul constitutiv al operatorului economic, cu modificările și completările ulterioare, după caz, în copie;
- c) cazierul judiciar al operatorului economic;
- d) cazierul judiciar al persoanei care reprezintă legal operatorul economic în raporturile juridice cu Serviciul Vamal;
- e) cazierul judiciar al angajatului operatorului economic responsabil cu reprezentarea acestuia față de Serviciul Vamal;
- f) documentele care dovedesc îndeplinirea criteriului privind standardele practice de competență sau calificările care sunt în legătură directă cu activitatea desfășurată, în conformitate cu art.104 alin.(1) lit.c) din Codul vamal. Aceste documente se depun în situația în care cererea de autorizare se referă la regimuri vamale care nu sunt utilizate în mod regulat;

g) situația justificativă, întocmită după modelul prevăzut în anexa nr.1 la Normele tehnice de aplicare a garanțiilor, necesară determinării cuantumului de referință al garanției globale, adaptată de solicitant la obiectul cererii și la specificul activității sale;

h) angajamentul garantului sau informația referitoare la constituirea depozitului în numerar. Aceste documente la fel pot fi depuse și ulterior depunerii cererii – după acceptarea acesteia, anterior de pronunțarea deciziei propriu-zise;

i) orice alte documente care justifică solicitările formulate în cererea de autorizare.

Tot aici precizăm că **fiecare operator economic solicitant, indiferent de faptul dacă deține sau nu deține statutul de AEO** la solicitarea autorizației pentru utilizarea garanției globale cu cuantum redus sau cu exonerare de garanție pentru datorii vamale potențiale urmează să atașeze suplimentar următoarele documente:

1) un chestionar de autoevaluare în care solicitantul demonstrează că îndeplinește fiecare din condițiile prevăzute la art.104 alin.(2) lit. a) din Codul vamal, în cazul cererii de autorizare pentru utilizarea garanției globale cu cuantum redus la 50%; sau

2) un chestionar de autoevaluare în care solicitantul demonstrează că îndeplinește fiecare din condițiile prevăzute la art.104 alin.(2) lit.b) din Codul vamal, în cazul cererii de autorizare pentru utilizarea garanției globale cu cuantum redus la 30%; sau

3) un chestionar de autoevaluare în care solicitantul demonstrează că îndeplinește fiecare din condițiile prevăzute la art.104 alin.(2) lit.c) din Codul vamal, în cazul cererii de autorizare pentru utilizarea garanției globale cu exonerare de garanție.

Explicarea condițiilor stabilite de art. 104, alin. (2) al Codului vamal și modului de demonstrare a întrunirii acestora se va realiza la capitolul respective de mai jos.

Modelul Chestionarului de autoevaluare menționat mai sus este stabilit în Ordinul Serviciul Vamal nr.481-O/2023 cu privire la modul de verificare a criteriilor de autorizare a operatorilor economici autorizați.

4.3.1. Autoritatea vamală competentă să examineze cererea AUGG și să autorizeze aceasta

Potrivit Normelor tehnice de aplicare a garanțiilor cererea de autorizare pentru utilizarea garanției globale se depune, se examinează și se acceptă de biroul vamal competent din cadrul aparatului central. Iar conform prevederilor lit. a) al subpunctului. 5, pct. 2 al aceluiași Norme, în cazul autorizării utilizării garanției globale, biroul vamal competent este Direcția venituri vamale din cadrul aparatului central al Serviciului Vamal.

Prin consecință unica autoritate publică competentă să examineze cereri de AUGG și să elibereze aceste autorizații este aparatul central al Serviciului vamal (Direcția nominalizată).

4.3.2. Termenul de examinare a cererii de eliberare a AUGG

Examinarea cererii de eliberare a AUGG se realizează în 2 etape consecutive:

1. Reieșind din regula generală stabilită de art. 15 al Codului vamal Serviciul Vamal, în termen de cel mult 20 de zile de la data primirii cererii, **verifică întrunirea tuturor condițiilor** pentru acceptarea cererii respective (inclusiv celor de la art. 16 al Codului vamal), inclusiv prezența informației necesare în vederea luării deciziei. În rezultatul verificării respective se pot produce una din cele 2 consecințe:

a) se constată întrunirea tuturor condițiilor necesare – aceasta nu i se comunică solicitantului, iar cererea se consideră acceptată. În acest caz data acceptării cererii este data primirii cererii de către Serviciul Vamal.

b) se stabilește că cererea nu conține toate informațiile pentru luarea deciziei – în acest caz solicitantului i se oferă un termen de cel mult 20 de zile pentru prezentarea informației necesare. În continuare:

- dacă solicitantul nu furnizează în acest termen informația solicitată, cererea nu este acceptată, despre care fapt se informează solicitantul.
- dacă solicitantul furnizează informația solicitată în cadrul termenului stabilit, cererea se consideră acceptată. Data acceptării cererii este data la care a fost prezentată ultima informație solicitată de Serviciul Vamal.

2. După finalizarea verificării preliminare sus descrise, Serviciul vamal parcurge la *examinarea propriu zisă a cererii* și emiterea deciziei propriu zise. Aceasta a doua etapă se realizează în următorii termeni:

- a) dacă toate condițiile necesare în vederea luării unei decizii favorabile au fost întrunite din start, fără solicitarea prezentării informațiilor suplimentare, decizia de emitere a AUGG se ia în termen de cel mult 30 de zile de la data acceptării cererii.
- b) dacă pentru întrunirea condițiilor necesare a fost necesară prezentarea informației solicitate, Serviciul Vamal adoptă decizia în cel mult 20 de zile de la data acceptării cererii.
- c) în cazul cererilor de eliberarea a AUGG cu un quantum redus sau de exonerare de la aceasta, termenul acordat pentru procesul de luare a deciziei este de cel mult 90 de zile de la data acceptării cereri.

După aprobarea deciziei și eliberarea AUGG, aceasta se comunică fără întârziere solicitantului. De menționat este că data intrării în vigoare a AUGG nu este data comunicării acesteia, ci data respectivă înscrisă în rub. 2 a AUGG.

4.3.3. Modificarea sau revocarea AUGG emise anterior

Potrivit legislației în vigoare Autorizația pentru utilizarea garanției globale se eliberează pentru o durată nelimitată. Totodată, după emiterea AUGG, titularul acesteia oricând poate depune o cerere de modificare sau revocare a autorizației prin care să solicite realizarea oricărei din următoarele acțiuni:

- a) modificarea oricăror date sau elemente ale AUGG, precum sunt: denumirea sau adresa solicitantului, datele cu privire la întrunirea anumitor condiții care au stat la baza eliberării AUGG, substituirea angajamentului garantului pe baza căruia a fost emisă AUGG. Astfel, prin exemplu, nedepunerea cererii de modificare a AUGG în cazul în care titularul AUGG și-a modificat adresa juridică sau atunci a demisionat angajatul indicat în calitate de persoană responsabilă de domeniul vamal, va rezulta în aplicarea prevederilor lit. a) al alin. (1) al art. 29 din Codul vamal și va aduce la revocarea AUGG. Mai mult ca atât, potrivit lit. d) al alin. (1) al art. 16 din Codul vamal în asemenea caz solicitantul nu va putea să depună o cerere nouă de eliberarea a AUGG pe parcursul a următoarelor 12 luni!
- b) modificarea quantumului sau părții din quantumul de referință al garanției globale – atât în sensul majorării cât și în sensul micșorării valorii de referință. În acest caz Serviciul vamal emite o AUGG corespunzătoare fiecărei cereri. În situația în care în cererile de autorizare ale aceluiași operator economic se solicită o reducere a quantumului sau exonerare de garanție, Serviciul vamal analizează condiția ca solicitantul să facă dovada unor resurse financiare suficiente pentru îndeplinirea obligațiilor sale pentru partea din quantumul de referință care nu este acoperit de garanție, luând în considerare quantumul de referință al garanției globale pentru toate cererile depuse de acel operator economic.
- c) revocarea, în conformitate cu art. 29, alin. (1) lit. c) al Codului vamal, a angajamentului garantului și, prin consecință, revocarea AUGG – se realizează cu respectarea termenului de 16 zile, stabilit de alin. (4) și (5) al art. 103 al Codului vamal.

4.3.4. Suspendarea, retragerea și anularea AUGG de către autoritatea vamală

Odată cu obținerea AUGG titularul acesteia este obligat să respecte obligațiile care decurg din aceasta, deoarece în orice moment Serviciul Vamal este în drept să își exercite drepturile prevăzute de CV. Întru asigurarea respectării prevederilor legale, subdiviziunea Serviciului Vamal care a emis AUGG este în drept să întreprindă următoarele acțiuni:

❖ reevaluarea unei AUGG;

Autoritatea vamală este în drept să își reevalueze decizia de emitere a AUGG în următoarele cazuri:

- a) când modificarea legislației afectează AUGG;
- b) când acest lucru devine necesar în urma monitorizării efectuate;
- c) când acest lucru devine necesar ca urmare a informațiilor furnizate de către titularul AUGG sau de către alte autorități. Titularul AUGG este obligat să informeze fără întârziere Serviciul Vamal cu privire la orice factor care intervine după acordarea AUGG și care poate influența menținerea sau conținutul acesteia.

În cazul reevaluării AUGG, autoritatea vamală este în drept să se consulte cu alte autorități publice, cu o altă autoritate vamală sau cu autorități ale unui stat străin. Autoritatea vamală comunică titularului AUGG rezultatul reevaluării.

❖ suspendarea AUGG, care nu trebuie anulată, revocată sau modificată;

AUGG este suspendată de autoritatea vamală în cazul în care aceasta:

- a) consideră că pot exista motive pentru anularea, revocarea sau modificarea AUGG, dar nu dispune încă de toate informațiile necesare pentru a decide cu privire la anularea, revocarea sau modificarea acesteia;
- b) consideră că nu sunt îndeplinite condițiile pentru luarea unei decizii sau că titularul AUGG nu se conformează obligațiilor care îi revin prin respectiva AUGG și este oportun să i se acorde titularului AUGG timpul necesar pentru a adopta măsuri prin care să asigure îndeplinirea condițiilor sau respectarea obligațiilor;
- c) titularul AUGG solicită respectiva suspendare, deoarece se află temporar în imposibilitatea de a îndeplini condițiile prevăzute în AUGG sau de a se conforma obligațiilor care îi revin din AUGG.

În cazul prevăzut la lit. a), perioada de suspendare stabilită de Serviciul Vamal corespunde perioadei necesare pentru a stabili dacă sunt îndeplinite condițiile pentru anulare, revocare sau modificare. Această perioadă nu poate depăși 30 de zile.

În cazurile menționate la lit. b) și c), titularul AUGG este obligat să informeze autoritatea vamală cu privire la măsurile pe care le va întreprinde pentru a asigura îndeplinirea condițiilor sau respectarea obligațiilor, precum și cu privire la perioada necesară pentru a lua respectivele măsuri. Perioada de suspendare stabilită de autoritatea vamală corespunde perioadei notificate de către titularul AUGG. Dacă este cazul, perioada de suspendare poate fi prelungită la cererea titularului AUGG.

În toate cazurile menționate supra, perioada de suspendare poate fi prelungită cu perioada de care are nevoie Serviciul Vamal pentru a verifica dacă măsurile întreprinse asigură respectarea condițiilor sau a obligațiilor. Această perioadă nu poate depăși 30 de zile.

În cazul în care Serviciul Vamal consideră că titularul AUGG nu mai poate îndeplini criteriile de conformitate prevăzute la art.39 CV, AUGG se suspendă până când se stabilește dacă încălcările grave, repetate sau infracțiunile au fost comise de către oricare dintre următoarele persoane:

- a) titularul AUGG;
- b) persoana împuternicită să îl reprezinte pe titularul AUGG sau care exercită controlul asupra gestiunii AUGG;
- c) persoana responsabilă de domeniul vamal a titularului AUGG.

Suspendarea AUGG încetează de regulă la expirarea perioadei de suspendare, cu excepția situațiilor prevăzute la art.27 alin.(1) CV. Serviciul Vamal informează titularul AUGG cu privire la încetarea suspendării.

❖ anularea AUGG;

Autoritatea vamală este în drept să anuleze AUGG, în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) AUGG a fost emisă pe baza unor informații eronate sau incomplete;
- b) titularul AUGG știa sau ar fi trebuit să știe că informațiile erau eronate sau incomplete;
- c) decizia cu privire la emiterea AUGG ar fi fost diferită în cazul în care informațiile ar fi fost corecte și complete.

Anularea AUGG se comunică titularului autorizației. Anularea produce efecte juridice de la data începerii valabilității AUGG (produce efecte juridice atât în trecut, cât și în viitor).

❖ revocarea sau modificarea AUGG.

Potrivit prevederilor art. 29, alin. (1) al Codului vamal, AUGG poate fi revocată sau modificată dacă:

- a) cel puțin una dintre condițiile AUGG nu era sau nu mai este îndeplinită (de exemplu – atunci când angajamentul garantului a fost retras de garantul-emitent);

b) AUGG a fost suspendată în conformitate cu lit. b) și c) din condițiile de suspendare a AUGG (art.25 alin.(1) lit. b) și c) CV), iar titularul AUGG nu ia, în termenul prevăzut, măsurile necesare pentru a îndeplini condițiile stabilite pentru deținerea AUGG sau pentru a respecta obligațiile impuse prin AUGG; sau

c) titularul AUGG solicită acest lucru.

Revocarea sau modificarea AUGG se comunică titularului AUGG. Revocare sau modificarea AUGG produce efecte juridice doar pentru viitor, neavând consecințe juridice pentru trecut.

Din momentul intrării în vigoare al deciziei Serviciului Vamal de suspendare, anulare sau revocare a AUGG, titularul acesteia nu mai este în drept să beneficieze de facilitatea utilizării garanției globale.

4.4 Stabilirea valorii de referință

4.4.1. Dispoziții generale

În conformitate cu pct. 129 al Regulamentului de punere în aplicare a Codului vamal „*cuantumul garanției globale este egal cu un quantum de referință stabilit de către biroul vamal competent în conformitate cu art.104 din Cod și cu prevederile prezentei subsecțiuni*”.

Pentru a proteja interesele financiare ale bugetului Republicii Moldova, autoritatea vamală care eliberează AUGG aprobă o sumă de referință suficientă pentru a acoperi în orice moment valoarea corespunzătoare a datoriei vamale care a fost constituită și care ar putea să apară în legătură cu mărfurile pentru care va fi furnizată garanția globală.

La stabilirea sumei de referință, se aplică următoarele reguli:

- partea din suma de referință care trebuie să acopere potențială datorie vamală trebuie să corespundă valorii drepturilor de import sau de export și a altor taxe care trebuie plătite atunci când garanția este solicitată.
- partea din suma de referință care trebuie să acopere datoria vamală care ar putea lua naștere trebuie să corespundă valorii drepturilor de import sau de export și a altor taxe calculate pe baza celor mai ridicate rate aplicabile mărfurilor potrivit legislației RM. La calcularea valorii de referință nu se iau în calcul tratamentul tarifar preferențial (exonerare de taxă vamală pe motiv de origine), scutirile sau reducerile care ar putea fi aplicate la un eventual import de mărfuri. Astfel poate fi adus exemplu mărfurilor pentru care legislația Republicii Moldova prevede o taxă vamală, dar care nu se achită dacă în procesul punerii în circulație importatorul va prezenta un document de origine care confirmă originea preferențială. La stabilirea valorii de referință pentru garantarea drepturilor de import respective cuantumul taxei vamale oricum va fi calculat și inclus în valoarea de referință indiferent de originea mărfurilor respective.
- suma de referință trebuie să fie suficientă pentru a acoperi în orice moment datoria vamală potențială și existentă pe întreaga durată a intervalului de timp în cadrul căruia drepturile de import sau de export aferente pot deveni exigibile. În cazul garanției pentru mărfurile ce se plasează în regim special această perioadă este cuprinsă între plasarea mărfurilor sub regimul vamal relevant și momentul în care regimul respectiv este închis sau în care se încheie supravegherea mărfurilor cu destinație finală.
- în cazul garanției globale, această sumă reprezintă nivelul maxim al drepturilor de import care urmează a fi acoperite momentan de AUGG. În acest caz Serviciul vamal aprobă suma de referință în cooperare cu persoana care trebuie să furnizeze garanția. Serviciul vamal stabilește această sumă pe baza informațiilor privind mărfurile plasate sub regimurile vamale relevante sau în depozitare temporară în cele 12 luni precedente și pe baza unei estimări a volumului de operațiuni intenționate, astfel cum reiese, printre altele, din documentația comercială și din evidențele contabile ale persoanei careia i se solicită constituirea garanției.
- pct. 131 al Regulamentului de punere în aplicare a Codului vamal creează și o opțiune de rezervă pentru stabilirea sumei de referință în cazurile în care aceasta nu poate fi stabilită cu certitudine din cauza lipsei informațiilor necesare la dispoziția autorității vamale. În acest caz, suma este stabilită la echivalentul în lei a 10 000 EUR pentru fiecare declarație.

- în cadrul regimului de tranzit, mărfurile autohtone sînt considerate drept mărfuri străine la stabilirea părții corespunzătoare din suma de referință.
- suma drepturilor de import garantate momentan nu poate depăși valoarea de referință aprobată, iar garantul este obligat să monitorizeze în permanență nivelul garanției constituite și, în caz de necesitate urmează s-o revizuiască aceasta și s-o ajusteze (majoreze) atunci cînd este necesar. Aceasta ajustare implică, de asemenea și o ajustare a AUGG respective.

4.4.2. Calcularea sumei de referință

Pentru a stabili valoarea de referință pentru drepturi de import sau de export sunt necesare trei date esențiale:

a) Valoarea și cantitatea mărfurilor plasate sub regimul vamal relevant sau în depozitare temporară

Persoana obligată să furnizeze garanția trebuie să stabilească aceste date reieșind din documentele comerciale și datele cu privire la operațiunile similare precedente. În cazul în care nu sunt disponibile date istorice (de exemplu, un operator economic primește pentru prima dată o autorizație pentru un antrepozit vamal), operatorul economic trebuie să estimeze valoarea totală a mărfurilor pe care dorește să le plaseze sub regimul vamal în cauză/depozitare temporară pe o perioadă de 12 luni.

b) Nivelul sau cotele drepturilor de import stabilite pentru mărfurile relevante

Suma de referință se calculează pe baza celor mai ridicate rate ale taxelor la import sau la export aplicabile mărfurilor de același tip. Mărfurile de același tip sunt mărfuri care, deși nu sunt identice în toate privințele, au caracteristici similare cu cele ale mărfurilor pentru care trebuie constituită o garanție, ceea ce le permite să îndeplinească aceleași funcții. Trimiterea la mărfuri de același tip ar trebui să faciliteze calcularea valorii de referință în cazul în care, din cauza lipsei de informații, nu este posibilă clasificarea exactă a mărfurilor în conformitate cu tariful vamal.

Prin urmare, calculul trebuie efectuat pe baza drepturilor de import care ar fi aplicabile mărfurilor de același tip dacă ar fi puse în liberă circulație sau pe baza drepturilor de import aplicabile mărfurilor de același tip puse în liberă circulație în trecut.

Un exemplu în acest sens poate fi adus la calcularea unei valori de referință pentru garantarea viitoarelor operațiuni de perfecționare activă în cazul mărfurilor din industrie ușoară. Dat fiind faptul că pentru mărfurile clasificate la Secțiunea XI a Nomenclurii mărfurilor („Materiale textile și articole din aceste materiale”) sînt stabilite cote diferite ale taxei vamale – de la „0” pînă la „12” – iar la obținerea autorizației solicitantul poate să nu cunoască cu exactitate toate pozițiile tarifare ale materiei prime pe care o va utiliza, corect este calcularea valorii de referință reieșind din nivelul maxim al cotei stabilit în Capitolul Nomenclurii mărfurilor la care se atribuie viitoarea materie primă. Astfel, în cazul în care se calculează valoarea de referință pentru garantarea materiei prime în calitate de care se vor folosi stoffe din fibre sintetice (Capitolul 55), cota taxei vamale utilizată la efectuarea calculului va fi „8” (fiind cea mai ridicată), deși pentru unele poziții sunt stabilite cote de „5”, „3” și chiar „0”.

Operatorul economic trebuie să furnizeze, ca parte a cererii de autorizare a unei AUGG, informații privind valoarea cea mai mare a drepturilor de import aplicabile unui singur transport, referitoare la perioada recentă de 12 luni sau, dacă nu sunt disponibile, să prognozeze informații privind valoarea probabilă cea mai mare a drepturilor de import aplicabile unui singur transport în următoarea perioadă de 12 luni.

Mărfurile în cauză ar trebui să fie clasificate pe baza tarifului vamal. La stabilirea valorii de referință orice facilități tarifare nu trebuie luate în considerare.

La stabilirea valorii de referință, trebuie luate în considerare taxa antidumping, taxa compensatorie sau taxa suplimentară care rezultă dintr-o suspendare a concesiilor.

c) Perioada de încheiere

Termenul de încheiere este o perioadă în care **mărfurile plasate sub un regim special**, cu excepția tranzitului, **sau produsele transformate** trebuie să fie plasate sub un regim vamal ulterior, să fie distruse, să fi fost scoase de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau să li se atribuie destinația finală prevăzută. Perioada care trebuie luată în considerare este cea cuprinsă între plasarea mărfurilor în regim sau începutul operațiunii și data la care:

- regimul special, altul decât regimul de destinație finală, a fost încheiat,
- supravegherea vamală a mărfurilor în regim de destinație finală sau depozitarea temporară s-a încheiat în mod corect sau,
- situația mărfurilor a fost regularizată, în cazul altor operațiuni.

În cazul perfecționării pasive, acesta este termenul în care mărfurile exportate temporar trebuie să fie reimportate sub formă de produse transformate și puse în liberă circulație pentru a beneficia de scutirea parțială sau totală de taxe la import.

Ca parte a cererii de AUGG, operatorul economic trebuie să furnizeze informații privind perioada medie de plasare a mărfurilor sub regim și descărcarea de gestiune a regimului respectiv, referitoare la ultima perioadă de 12 luni. Cu toate acestea, în cazul în care SV nu dispune de înregistrări istorice sau în cazul în care operatorul nu a furnizat documente pentru estimarea perioadei de descărcare, ar trebui să se ia în considerare perioada maximă prevăzută pentru procedura specială respectivă pentru a se asigura că valoarea de referință nu este depășită în niciun moment. De exemplu, în cazul operațiunii de depozitare temporară perioada maximă prevăzută nu trebuie să depășească 90 de zile.

4.4.3. Exemplu de calculare a sumei de referință în cazul regimului de perfecționare activă

Prezenta secțiune oferă exemple de posibile metode de calcul și nu descrie o metodă restrictivă de stabilire a cantității de referință. Cifrele și valorile de mai jos servesc doar ca exemple, iar alte scenarii decât cel descris mai jos pot fi aplicate în egală măsură dacă acestea asigură determinarea corectă a valorii de referință.

În continuare vom prezenta câteva exemple de calcul al valorii de referință pentru garanție necesară obținerii AUGG pentru regim de perfecționare activă:

Exemplu 1

Calcul bazat pe valoarea maximă a mărfurilor care pot fi plasate sub regim la un moment dat, potrivit volumului de activitate al operatorului economic

Tip operațiune	Regim special de perfecționare activă
Drepturile de import care se datorează în legătură cu importul mărfurilor	taxa la import și TVA
Valoarea maximă a mărfurilor care pot fi plasate în regim de perfecționare activă pe o perioadă de 5 ani	500.000 lei
Nivelul cel mai ridicat al taxei la import	10%
Nivelul cel mai ridicat al TVA	20%
Termenul de încheierea regimului	6 luni
Valoarea maximă a mărfurilor care pot fi plasate sub regim la un moment dat, potrivit volumului de activitate al operatorului economic	50.000 lei

Cuquantumul taxelor la import care trebuie acoperit de garanția globală	$50.000 \times 10\% = 5.000$ lei
Cuquantumul TVA care trebuie acoperit de garanția globală	$(50.000 + 5.000) \times 20\% = 11.000$ lei
Cuquantumul de referință al garanției globale	$5.000 + 11.000 = \mathbf{16.000}$ lei

Exemplu 2

Calcul bazat pe termenul de descărcare a regimului, raportat la volumul maxim de activitate al operatorului economic

Tip operațiune	Perfecționare activă
Drepturile de import care se datorează în legătură cu introducerea mărfurilor pe teritoriul vamal	taxa la import și TVA
Valoarea materiei prime autorizate pentru PA	500.000 lei
Nivelul cel mai ridicat al taxei la import	10%
Nivelul cel mai ridicat al TVA	20%
Termenul de încheiere a regimului (de reexport)	2 săptămâni
Termenul de valabilitate a autorizației PA	1 an
Cuquantumul total al taxei vamale care trebuie acoperit de garanția globală într-un an	$500.000 \times 10\% = 50.000$ lei
Cuquantumul total al TVA care trebuie acoperit de garanția globală într-un an	$(500.000 + 50.000) \times 20\% = 110.000$ lei
Cuquantumul total al taxelor vamale care trebuie acoperit de garanția globală pe o perioadă de 2 săptămâni	$(50.000 : 52 \text{ săptămâni}) \times 2 = 1923$ lei
Cuquantumul total al TVA care trebuie acoperit de garanția globală pe o perioadă de 2 săptămâni	$(110.000 : 52 \text{ săptămâni}) \times 2 = 4304$ lei
Cuquantumul de referință al garanției globale	$1.923 + 4.304 = \mathbf{6.227}$ lei

Exemplu 3

Stabilirea valorii maxime a valorii de referință

Condiții de calcul:

- Valoarea totală a mărfurilor care urmează a fi procesate în temeiul contractului de prelucrare în lohn este de 250 000 de Euro, care urmează a fi introduse în țară pe parcursul a 2 ani.
- Cota maximă a taxei vamale pentru materie primă străină destinată prelucrării este de 10% (deși la unele tipuri de mărfuri această este mai mică sau chiar nu este stabilită).
- Cota TVA este standard, adică 20%.
- Reieșind din prevederile Contractului în temeiul căruia a fost emisă Autorizație de PA, precum și din experiența anterioară cu executarea altor Contracte cu același partener, solicitantul estimează livrările materiei prime după următorul grafic:

Data	Valoarea mărfurilor plasate în PA	Valoarea mărfurilor descărcate din regim	Valoarea mărfurilor rămase în stoc
1 ianuarie	45 000	0	45 000
1 februarie	10 000	15 000	40 000
1 martie	5 000	10 000	35 000
1 aprilie	12 000	5 000	42 000
1 mai	8 000	0	50 000
1 iunie	5 000	8 000	47 000

1 iulie	5 000	5 000	45 000
1 august	0 000	5 000	40 000
1 septembrie	5 000	10 000	35 000
1 octombrie	15 000	10 000	40 000
1 noiembrie	15 000	12 000	42 000
1 decembrie	8 000	5 000	45 000

• Se concluzionează că valoarea maximă a bunurilor care pot fi plasate în regim de PA în funcție de volumul activității comerciale = 50 000 EUR.

Calculul valorii de referință

Partea din suma de referință care acoperă taxa vamală de import: 50 000 EUR x 10 % = 5 000 EUR

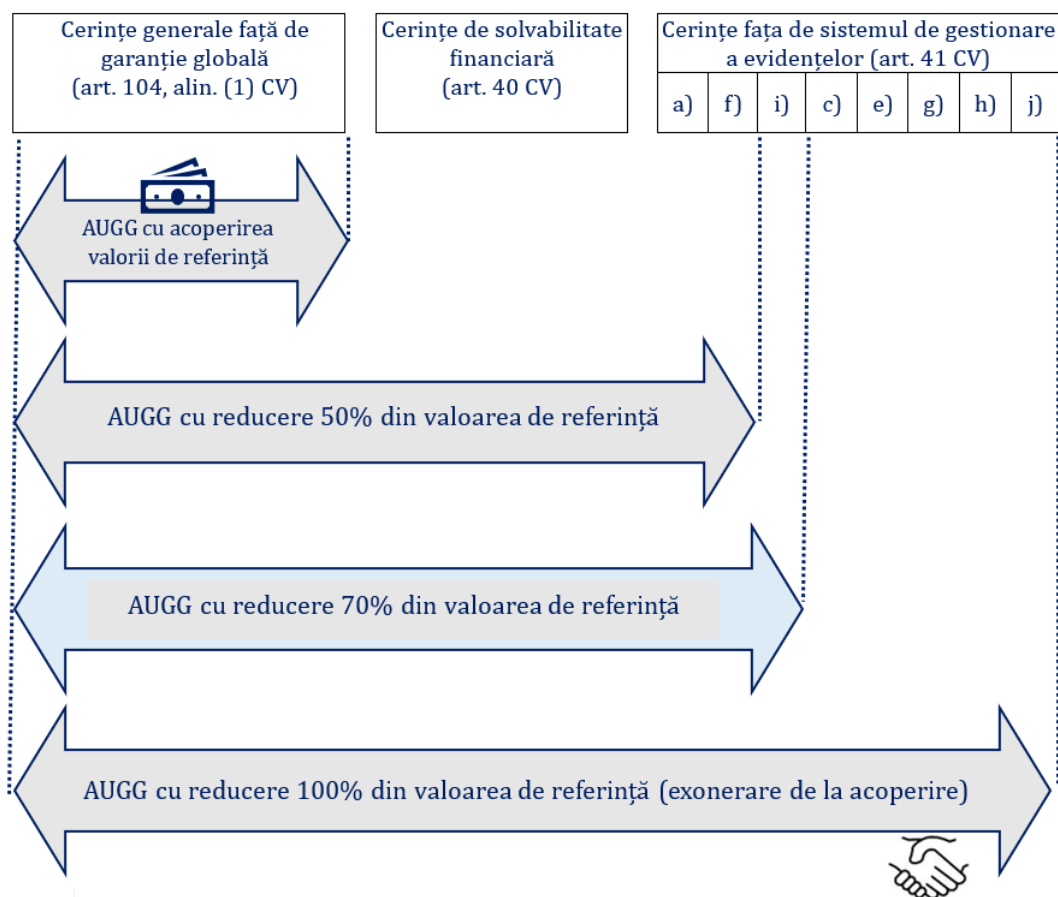
Partea din suma de referință care acoperă TVA: 55 000 EUR x 20 % = 11 000 EUR

Rezultat: suma de referință a garanției: 16 000 EUR

Această sumă ar putea corespunde uneia sau mai multor declarații de plasare în PA.

4.5 Reducerea sau exonerarea cuantumului garanției vamale. Condițiile de eligibilitate și autorizare.

După cum s-a mai menționat mai sus, utilizarea garanției globale poate fi autorizată atât cu condiția acoperirii prin angajamentul unui garant sau depozit bănesc a întregii sume de urmează a fi garantată (adică a valorii de referință), cât și cu anumite reduceri a sumei respective sau chiar exonerarea totală de la obligația acoperirii valorii de referință calculate. Toate acestea pot fi autorizate numai cu condiția ca solicitantul întrunește condițiile generale stabilite față de garanție globală, stabilite de alin. (1) al art. 104 din Cod vamal (rezident RM, conformitate și standarde de competență și calificări profesionale), cât și niște cerințe suplimentare, listate de alin. (2) al aceluiași articol. Fiecărui tip de cerere în acest caz îi corespunde setul individual de cerințe care urmează întrunite după cum este expus în tabelul de mai jos:

4.5.1. Criteriul de solvabilitate financiară

Potrivit alin. (1) al art. 40 din Codul vamal solvabilitatea financiară se consideră a fi dovedită atunci când solicitantul are o situație financiară bună care îi permite să își îndeplinească angajamentele, ținând seama în mod corespunzător de caracteristicile tipului de activitate comercială în cauză. Criteriul se consideră respectat dacă solicitantul îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) nu face obiectul unei proceduri de insolvență.

În cazul în care solicitantul face obiect al unei proceduri de faliment, de lichidare sau face obiect al oricărei forme de insolvență, deschisă de debitor, creditor și de alte persoane sau instituții prevăzute expres de lege, criteriul privind solvabilitatea financiară, astfel cum este definit la articolul 40 din Cod vamal, nu este îndeplinit.

b) în ultimii 3 ani anteriori depunerii cererii și-a îndeplinit obligațiile în ceea ce privește plata drepturilor de import sau export și a oricăror altor taxe sau plăți în legătură cu importul sau exportul de mărfuri.

Serviciul Vamal poate stabili dacă solicitantul a achitat sau a plătit cu întârziere taxele/impozitele vamale datorate în mod legal în ultimii trei ani. Acestea exclud sumele care nu sunt încă datorate în mod legal sau care sunt contestate. În caz de contestare, atunci când decizia relevantă este suspendată de Serviciul Vamal, se consideră că cerința este îndeplinită dacă de către solicitant a fost constituită o garanție care să acopere datoriile vamale aferente deciziei respective, astfel cum se prevede la articolul 46 alineatul (3) din Codul vamal. În cazul în care totuși această garanție nu a fost constituită, Serviciul vamal va analiza temeiul exonerării de la obligația garantării acelei datorii vamale și va lua o atitudine în dependență de circumstanțele care justifică excepția respectivă. Cu titlu de exemplu poate fi adusă o situație în care un solicitant aplică pentru AUGG cu anumită reducere sau exonerare, dar la moment se află în cadrul unei proceduri administrative în care a contestat o Decizie de regularizare emisă de un birou vamal și nu a achitat drepturile de import calculate în temeiul acesteia. În acest caz se va verifica dacă există o decizie (intermediară) a Serviciului vamal de aplicare a prevederilor alin. (2) al art. 46 din Codul vamal și suspendare a executării deciziei respective, iar – în cazul identificării acesteia – va califica ca această cerință este îndeplinită.

În general, în cazul în care solicitantul nu a achitat sumele legal datorate, criteriul privind solvabilitatea dovedită nu este îndeplinit. Cu toate acestea, se examinează motivele pentru neplată sau plata întârziată pentru a determina existența unor posibile circumstanțe care au generat aceste riscuri și care ar putea justifica plata tardivă. Exemple de circumstanțe care generează riscuri, însă ar putea fi tolerate de Serviciul vamal includ următoarele:

- un termen scurt sau o problemă singulară de flux de numerar sau de lichiditate, în cazul în care situația financiară generală și încrederea în solicitant nu este pusă la îndoială;
- solicitantul a efectuat plata cu întârziere din cauza unei erori administrative și nu din cauza unei probleme de solvabilitate subiacente, acest lucru nu ar trebui să afecteze conformitatea acestuia cu acest criteriu. Solicitantul nu ar trebui să fie în mod automat considerat a fi în imposibilitate de plată și, prin urmare, să i se refuze eliberarea AUGG, atunci când există astfel de cereri de amânare.

Cu toate acestea, în afara oricăror facilități de plată acordate, în celelalte cazuri, sumele datorate trebuie plătite în termenele prevăzute în mod legal. Obligațiile prevăzute sunt considerate ca fiind aferente nu numai pentru plata propriu-zisă, ci și pentru termenele-limită de plată. Orice nerespectare a acestor termene ar trebui avută în vedere pentru respectarea în general de către solicitant a legislației vamale. După caz, dacă solicitantul a solicitat rambursări pentru drepturi de import sau impozitele și alte taxe care au legătură cu importul sau exportul de mărfuri, evidența acestor rambursări ar putea fi verificată.

c) demonstrează, în baza contabilității și a informațiilor disponibile pentru ultimii 3 ani anteriori depunerii cererii, că are o situație financiară suficientă pentru a-și îndeplini obligațiile și a-și respecta angajamentele, ținând seama de tipul și volumul activității comerciale, inclusiv că nu are active nete negative, cu excepția cazului în care acestea pot fi acoperite.

Pentru verificarea condiției respective, solicitantul urmează să pregătească documentele contabile de sinteză, în special rapoartele privind situațiile financiare, acestea oferind explicații necesare unei înțelegeri mai bune a bilanțului și raportului de profit și pierdere, aducând clarificări privind politicile societății comerciale în materie de investiții, de finanțare, de fiscalitate, de evaluare a patrimoniului.

Într-o abordare generală, pentru demonstrarea îndeplinirii criteriului în cauză se recomandă:

1) Un studiu prealabil al structurii bilanțului (sub forma unui procent, pe verticală și pe orizontală). Analiza structurii bilanțului urmărește analiza ponderii diferitelor elemente ale situației financiare. Se va calcula relația (ponderea) între valoarea activelor/pasivelor, pe element în parte și valoarea totală a activului/pasivului (Fiecare element de activ/Total activ*100%, Fiecare element de pasiv/Total Pasiv*100%). Din necesitatea corelării resurselor cu mijloacele, un echilibru bilanțier presupune ca activele circulante (curente) să fie finanțate prin datorii pe termen scurt, iar activele pe termen lung (imobilizate) să fie finanțate din pasivul patrimonial, constituit din capitaluri proprii și datorii pe termen lung. Nerespectarea acestei reguli va avea ca rezultat dezechilibrarea societății comerciale, prin urmare, se va constata că entitatea nu are suficiente active transformabile cu care să își acopere datoriile. Iar analiza pe orizontală a structurii bilanțului, se va realiza comparând fiecare element analizat cu nivelul înregistrat în anii precedenți pentru a se constata evoluția indicatorului în sensul reducerii sau creșterii.

2) Un studiu preventiv al indicatorilor financiari (sub forma unui coeficient). Indicatorii financiari se exprimă sub forma unor rapoarte între două mărimi, sau grupe de mărimi din situațiile financiare ale întreprinderii (ex. bilanț, raport de profit și pierdere), care permit efectuarea de aprecieri asupra situației financiare și luarea deciziilor. Indicatorii financiari sunt reglementați și clasificați în diferite grupe. Analiza efectuată de echipa de audit se va concentra pe indicatorii de lichiditate, care au rolul de a măsura capacitatea întreprinderii de a-și onora la termen obligațiile de plată asumate pe seama activelor curente. Dintre aceștia de către Serviciul vamal se vor analiza următorii:

Lichiditatea generală = Active circulante/Datorii curente
Lichiditatea imediată = (Active circulante-Stocuri)/Datorii curente
Rata solvabilității generale = Active totale/Datorii totale
Solvabilitatea patrimonială = Capital propriu/Capital total

Lichiditatea generală (Lg) – exprimă capacitatea societății comerciale de a face față obligațiilor curente pe seama capitalului circulant. Se recomandă ca indicatorul de lichiditate generală să fie mai mare decât 1. Atunci când valoarea este sub 1 se constată o decapitalizare a întreprinderii, lipsa capacității de plata pe termen scurt.

$$Lg = AC/DC$$

Unde:

AC = active circulante

DC = datorii curente

Lichiditatea imediată (*Li*) are aceeași semnificație ca și lichiditatea generală, dar elimină din calcul stocurile, care uneori pot fi greu vandabile. O diferență de rezultate foarte mare între lichiditatea generală și lichiditatea curentă exprimă că stocurile existente ale firmei sunt foarte mari. Intervalul considerat satisfăcător pentru aceasta rată este 0,65-1.

$$Li = (AC-S)/DC$$

Unde:

AC = active circulante

DC = datorii curente

S = stocuri de valori materiale

Rata solvabilității generale (*Rsg*) – cu cât valoarea ratei solvabilității este mai mare de 1, cu atât situația financiară de ansamblu a societății comerciale este mai bună. În cazul în care rata solvabilității este mai mică decât 1, atunci gradul solvabilității este unul deficitar.

$$Rsg = AT/DT$$

Unde:

AT = active totale

DT = datorii totale

Solvabilitatea patrimonială (*Sp*), numită și autonomia financiară, exprimă capacitatea de autofinanțare a societății comerciale, precum și măsura în care poate face față obligațiilor sale de plată. Valoarea minimă a acestei rate trebuie să se încadreze în limitele 0,3-0,5, iar peste 0,5 situația poate fi considerată normală.

$$Sp = CP/CT$$

Unde:

CP = capital propriu

CT = capital total = Capital propriu + credite bancare

Atunci când se ia în considerare condiția privind solvabilitatea financiară dovedită, este important ca toate informațiile să fie analizate, după caz, împreună pentru a obține o perspectivă de ansamblu. Niciun indicator nu ar trebui analizat izolat, iar decizia finală ar trebui să se bazeze pe poziția generală a întreprinderii.

Demonstrarea respectării criteriului din speță se poate să se bazeze pe diferite **documente și surse de informații pentru evaluarea situației financiare** și anume:

- a) documente oficiale cu privire la insolvențe, lichidări și administrări;
- b) dovada achitării drepturilor de import și a altor impozite sau taxe, percepute la sau în legătură cu importul sau exportul de mărfuri în ultimii trei ani;
- c) documentele contabile de sinteză: situațiile financiare – bilanțul, situația de profit și pierderi, alte anexe, care vizează ultimii trei ani, pentru a analiza capacitatea solicitantului de a-și achita datoriile;
- d) analiza bonității solicitantului, în cazul în care solicitantul este finanțat de o societate mamă sau printr-un credit acordat de o instituție financiară (bancă);

În cazul în care solicitantul este finanțat printr-un împrumut obținut de la o altă persoană sau instituție financiară, autoritățile vamale pot solicita, de asemenea, o copie a analizei bonității solicitantului și scrisoarea privind facilitățile bancare sau un document echivalent. Serviciul Vamal va compara analiza bonității și/sau documentul de împrumut cu cele mai recente previziuni ale fluxului de numerar, ale bilanțului contabil și ale contului de profit și pierderi pentru a garanta că solicitantul operează în limitele facilității autorizate de linia de credit și funcționează în conformitate cu previziunile sale la momentul finalizării analizei bonității acestuia. În cazul în care există diferențe semnificative, ar trebui investigate motivele. Cu toate acestea, Serviciul Vamal poate solicita dovezi suplimentare, cum ar fi un angajament din partea creditorului sau o scrisoare de facilități bancare și pot stabili perioada împrumutului și orice termeni și condiții aferente acestuia. Serviciul Vamal verifică dacă poziția înregistrată în contabilitate este în concordanță cu angajamentul sau scrisoarea privind facilitățile bancare. Societății i se solicită furnizarea de informații suplimentare cu privire la împrumut, de exemplu numele creditorului, scopul împrumutului și condițiile acestuia. Aceste informații trebuie verificate și comparate cu alte documente financiare (de exemplu, bilanțuri, contul de profit și pierderi) pentru a evalua situația financiară globală a operatorului economic.

e) concluzii ale agențiilor de rating de credit, ale asociațiilor pentru protecția creditelor sau orice rating al autorităților publice relevante;

f) orice informație financiară accesibilă, cum ar fi registrele legale, bazele de date online fiscale, etc.

g) alte documente pe care solicitantul le poate furniza, de exemplu, o garanție din partea unei societăți-mamă (sau a unei alte societăți din grup), care atestă că solicitantul este solvabil din punct de vedere financiar.

O garanție din partea unei societăți-mamă (sau a unei alte societăți din grup), de regulă confirmă abordarea adoptată de o filială în încercarea de a obține finanțare. Garanția poate apărea atunci când filiala deține active nete negative, iar acestea sunt utilizate pentru a sprijini opinia administratorilor și a proba opinia auditorului potrivit căroră societatea dispune de resurse financiare adecvate pentru a continua să funcționeze în baza principiului continuității activității. Acestea pot fi limitate la o anumită perioadă de timp. Acestea reprezintă o declarație de intenție scrisă de a continua sprijinul financiar acordat societății solicitante, însă nu sunt neapărat obligatorii din punct de vedere juridic. Atunci când se analizează solvabilitatea financiară dovedită a unei filiale, se va ține seama de faptul că o filială poate opera în baza unei garanții acordate de societatea-mamă, iar Serviciul Vamal poate verifica conturile societății-mamă care acordă sprijin pentru a se asigura că are capacitatea de a face acest lucru. În cazul în care se solicită o garanție ca dovadă a sprijinului societății-mamă (sau al altei societăți din grup), aceasta trebuie să fie obligatorie din punct de vedere juridic, în conformitate cu legislația națională. Pentru a fi obligatoriu din punct de vedere juridic, un acord contractual trebuie să conțină un angajament privind achitarea în mod irevocabil și necondiționat a datoriei filialei. Ulterior semnării, semnatarul va avea responsabilitatea juridică a achitării oricăror datorii vamale, neplătite de solicitant.

Dacă solicitantul este *stabilit pe teritoriul vamal de mai puțin de 3 ani*, Serviciul Vamal evaluează respectarea criteriului prevăzut la art.40 din Codul vamal pe baza evidențelor și a informațiilor disponibile la momentul depunerii cererii.

Lipsa informațiilor referitoare la istoricul financiar al solicitantului crește nivelul de risc pentru Serviciul Vamal. Solvabilitatea financiară dovedită va fi analizată, pe baza evidențelor și a informațiilor ce includ orice rapoarte intermediare și cele mai recente date privind fluxul de numerar, bilanțul și previziunile de profit și pierderi furnizate de administratori/parteneri/proprietarul unic.

Serviciu Vamal ia în considerare cazul în care un solicitant este stabilit de mai puțin de trei ani ca urmare a reorganizării întreprinderii, însă activitatea economică rămâne neschimbată. Pentru a evalua acest criteriu, se va lua în considerare evidențele contabile ale întreprinderii, evidențele de gestiune, situația financiară sau orice alte documente relevante ale societății preexistente, cu condiția ca activitatea economică să fi rămas neschimbată.

4.5.2. Cerințe față de sistemul de gestionare a evidențelor comerciale și de transport

În vederea obținerii anumitor reduceri sau exonerări de la obligația acoperirii valorii de referință ale AUGG solicitantul trebuie să dovedească că dispune de un nivel ridicat de control al operațiunilor sale și al fluxului mărfurilor, prin intermediul unui sistem de gestionare a evidențelor comerciale și, după caz, de transport, care să permită efectuarea adecvată a controalelor vamale. Setul de cerințe depinde de nivelul reducerii sau exonerării solicitat în cerere. În continuare vom analiza setul maxim al exigențelor, aplicabil celei mai favorabile situații de obținere a AUGG – celei cu exonerare totală de la obligația acoperirii valorii de referință cu angajamentul garantului. Totodată mai sus am arătat seturile aferente fiecărei situații de reducere a nivelului de acoperire a valorii de referință, care urmează a fi aplicate corespunzător.

Criteriul se consideră respectat dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) *solicitantul utilizează un sistem contabil care este compatibil cu principiile de contabilitate general admise și care permite realizarea controalelor vamale bazate pe audit și menține un istoric al datelor ce oferă posibilitatea de audit din momentul în care datele sunt înscrise în dosar;*

În acest sens se va demonstra următoarele:

- a) verificările efectuate în sistemul solicitantului sunt combinate cu controalele de securitate și siguranță;
- b) informațiile din sistemul solicitantului reflectă circulația fizică a transporturilor, a mărfurilor și a produselor și reprezintă o parte a verificării;
- c) informațiile din sistemul solicitantului reflectă fluxul de transporturi, mărfuri și produse, precum și măsurile luate în vederea asigurării securității și siguranței acestora în diferite etape ale lanțului de aprovizionare internațional atunci când un AEO este implicat.
- d) pista de audit păstrează un istoric al datelor, care permite urmărirea unei anumite informații din momentul intrării în sistemul de date până la momentul ieșiri. În contabilitate, o pistă de audit este un proces sau un caz de verificare încrucișată a fiecărei intrări contabile cu sursa acesteia pentru a facilita verificarea corectitudinii înregistrării respective. O pistă completă de audit va urmări ciclul de viață al activităților operaționale ale solicitantului, în acest caz în legătură cu fluxul de transporturi, mărfuri și produse care sosesc, sunt prelucrate și părăsesc sediul societății. Pot exista mai multe elemente care funcționează ca o verigă în lanțul de probe, cum ar fi de codificare, referințe încrucișate, numere de factură, numerele de ordine, numere bonul de livrare, etc. întreprinderile au nevoie de o pistă de audit în sistemele lor automatizate din motive de securitate în scopuri de control intern.

Un exemplu al unei piste de audit tipic pentru o procedură de perfecționare activă este: contract – comandă de aprovizionare pentru materii prime – comanda de confirmare – factură – plata – primirea de bunuri – intrare în stoc – declarația vamală de plasare a mărfurilor în regim – comandă de producție – rata randamentului / producție – rezultate – export sau factura de vânzare – primirea de plată.

b) *solicitantul permite accesul fizic al Serviciului Vamal la sistemele sale contabile și, dacă este cazul, la evidențele sale comerciale și de transport;*

Accesul respectiv se acordă de solicitant doar la solicitare expresă a autorității vamale – fie cu prilejul examinării cererii de AUGG, fie ulterior, în procesul monitorizării modului de utilizare a acesteia.

Cerința de acordare a accesului fizic nu trebuie confundată cu cerința de permitere a accesului electronic al Serviciului Vamal la sistemele sale contabile (prevăzută de lit. d) al aceluiași alineat) – aceasta nu se aplică pentru procesul de obținere a AUGG.

c) *solicitantul dispune de un sistem logistic care identifică mărfurile ca mărfuri autohtone sau străine și indică, acolo unde este cazul, localizarea acestora;*

În cazul IMM-urilor, îndeplinirea acestei condiții poate fi considerată satisfăcătoare în cazul în care distincția între mărfurile autohtone și străine se poate realiza prin intermediul unui simplu fișier electronic sau prin documente tipărite, cu condiția ca acestea să fie gestionate și protejate în condiții de siguranță.

d) *solicitantul dispune de o organizare administrativă care corespunde tipului și dimensiunii activității și care este adaptată pentru gestionarea fluxului de mărfuri și utilizează un sistem de control intern care permite prevenirea, detectarea și corectarea greșelilor, precum și prevenirea și detectarea tranzacțiilor ilegale sau neregulate;*

Se prezintă și se demonstrează că sînt puse în aplicare proceduri scrise și instrucțiuni de lucru cu descrieri clare ale proceselor, competențelor și reprezentării în caz de absență. Procedurile de control intern influențează nu numai funcționarea normală a departamentului responsabil pentru operațiunile prevăzute de legislația vamală, ci și toate serviciile implicate în gestionarea activităților legate de lanțul de aprovizionare internațional în cazul în care solicitantul este implicat. Exemplele de control intern sunt diverse și variază de la simpla „regulă a celor două persoane” la verificări electronice complexe de plauzibilitate. Fiecare neregulă în administrație, inclusiv încălcările vamale, poate fi un indicator că sistemul de control intern nu este eficient. În acest sens, fiecare încălcare vamală trebuie verificată întotdeauna, de asemenea, cu privire la această condiție, în scopul de a lua măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de control intern și, prin urmare, pentru evitarea repetării încălcării.

e) solicitantul dispune, dacă este cazul, de proceduri satisfăcătoare pentru gestionarea licențelor și/sau a autorizațiilor de import și/sau de export acordate în conformitate cu măsurile de politică comercială;

Pe baza informațiilor aflate la dispoziția Serviciului Vamal, este important să se identifice în prealabil dacă solicitantul operează mărfuri care fac obiectul unor măsuri de politică comercială (licențe și/sau a autorizațiilor de import și/sau de export). În acest caz, trebuie să fie instituite practici și proceduri corespunzătoare în vederea administrării licențelor și /sau a autorizațiilor. Dacă este necesar, aplicarea acestor practici și proceduri trebuie să fie verificată la fața locului. În cazul în care se realizează schimburi comerciale cu mărfuri specifice în baza oricăror licențe emise de alte autorități competente, se recomandă ca Serviciul Vamal să consulte respectivele autorități pentru orice informații generale privind solicitantul.

f) solicitantul dispune de proceduri satisfăcătoare de arhivare a documentelor și a informațiilor, precum și de protecție împotriva pierderii datelor;

Se vor demonstra procedurile de arhivare și de recuperare a documentelor și informațiilor solicitantului, inclusiv în ceea ce privește tipul de mediu și formatul software în care sunt stocate datele, precum și dacă acestea sunt comprimate și în ce etapă. În cazul în care se utilizează o parte terță, mijloacele relevante trebuie să fie clare, în special frecvența și locația oricăror date arhivate și de rezervă.

Un aspect important al acestei condiții este legat de posibila distrugere sau pierdere a informațiilor relevante. Astfel, se va verifica existența unui plan de securitate, inclusiv a unor puncte de acțiune care să descrie măsurile care trebuie luate în caz de incidente, și dacă acesta este actualizat periodic.

Adițional urmează a fi elaborate și implementate procedurile de rezervă implementate, atunci când sistemele informatice nu funcționează.

g) solicitantul se asigură că angajații vizați au primit instrucțiuni să informeze Serviciul Vamal ori de câte ori sunt descoperite dificultăți în îndeplinirea cerințelor și instituie proceduri pentru informarea Serviciului Vamal cu privire la astfel de dificultăți;

Se vor demonstra:

- a) disponerea de proceduri de informare a Serviciului Vamal în cazul unor dificultăți în îndeplinirea cerințelor vamale și
- b) modul în care solicitantul a desemnat o persoană de contact care să fie responsabilă pentru informarea Serviciului Vamal;
- c) procedura aplicabilă angajaților implicați în lanțul de aprovizionare cu privire la transmiterea instrucțiunilor oficiale pentru a preveni posibilele dificultăți în îndeplinirea cerințelor vamale. Procedurile interne ale solicitantului trebuie să prevadă ca toate dificultățile identificate să fie raportate persoanei (persoanelor) responsabile desemnate și/sau înlocuitorului (înlocuitorilor) acesteia (acestora). În acest scop, este util ca datele de contact ale persoanelor desemnate să fie afișate într-un loc vizibil pentru personalul care gestionează mărfuri, precum și pentru cei care se ocupă de informațiile legate de mărfuri (de exemplu, afișate pe o tablă și/sau lângă telefon). Lista informațiilor care trebuie comunicate Serviciului Vamal de către titularii AUGG include următoarele:

1) *Orice modificări privind:*

- a) denumirea societății;
- b) forma de organizare juridică;
- c) adresa sediului;
- d) adresa poștală (în cazul în care diferă de adresa sediului);
- e) persoana de contact;
- f) vânzarea sau lichidarea întreprinderii;
- g) sectorul de activitate economică și/sau rolul în lanțul de aprovizionare.

2) *Cu referire la criteriul menționat la art.39 din Codul vamal:*

a) Modificări în structura sau conducerea societății (de exemplu: proprietar nou, o nouă persoană împuternicită să îl reprezinte sau care exercită controlul asupra gestiunii acestuia, un nou (noi) angajat/angajați responsabil de domeniul vamal).

b) Orice cauză penală intentată care are legătură cu activitatea economică a titularului, inclusiv orice încălcare a legislației vamale și/sau fiscale înregistrată;

3) *Cu referire la criteriul menționat la art.40 din Codul vamal:*

a) orice modificare negativă în situația financiară, inclusiv activele nete negative care nu pot fi recuperate;

b) pierderea principalilor clienți;

c) pierderea principalelor piețe;

d) pierderea francizei comerciale, concesiunii, comercializării și/sau licențelor pentru comercializarea mărfurilor;

e) rapoartele/rezultatele verificărilor auditorilor externi.

4) *Cu referire la criteriul menționat la art.41 din Codul vamal:*

a) modificări sau actualizări referitoare la sistemele contabile sau informatice;

b) disfuncționalitatea sistemului contabil (de exemplu, pierderea datelor contabile, pierderea evidențelor etc.);

c) pierderea sau distrugerea arhivelor contabile, comerciale sau de transport;

d) pierderea sau distrugerea copiilor de rezervă electronice ale datelor contabile, comerciale sau de transport;

e) incapacitatea de a distinge mărfurile străine și cele autohtone, de exemplu, apariția unei erori neașteptate a software-ului utilizat;

f) incapacitatea gestionării controlului intern;

g) descoperirea unei nereguli importante în timpul controlului intern;

h) măsuri corective aplicate;

i) noi procese de gestionare a unui produs care necesită licențe și autorizații, în conformitate cu măsurile de politică comercială;

j) noi subdiviziuni pentru arhive; utilizarea unui cod al mărfurilor greșit;

k) utilizarea unei valori a mărfurilor greșite;

l) orice problemă cu spațiile de depozitare temporare sau cu antrepozitul vamal, care are legătură cu activitățile comerciale

m) procesarea accidentală a mărfurilor sub un regim de tranzit;

n) identificarea unei acumulări de greșeli la locul de muncă;

o) nerespectarea prohibițiilor sau restricțiilor;

p) intruziuni detectate în sistemele informatice;

q) disfuncționalitate majoră a măsurilor de securitate informatică;

r) defecțiune gravă a sistemului informatic;

5) *Cu referire la criteriul menționat la art.42 din Codul vamal, orice modificări privind persoana responsabilă de domeniul vamal;*

h) solicitantul dispune de măsuri adecvate de securitate în scopul protejării sistemului său informațional împotriva intruziunilor neautorizate și în scopul securizării documentelor sale;

Urmează a fi demonstrate proceduri pentru protejarea sistemului informatic împotriva intruziunilor neautorizate și pentru securizarea datelor. Acestea pot include modul în care solicitantul controlează accesul la sistemele informatice prin utilizarea de parole, protejează sistemul împotriva intruziunilor neautorizate, de exemplu prin utilizarea de programe firewall și protecție antivirus, și modul în care acesta arhivează și asigură stocarea securizată a documentelor. Aceste măsuri de securitate trebuie să includă atât partea hardware care este păstrată la sediul societății solicitantului, cât și dispozitivele mobile care permit accesul la datele solicitantului (de exemplu, criptarea hard-disk-ului pentru laptop-uri, parole pentru smartphone-uri).

Se arată dacă sunt implementate măsuri de securitate a calculatoarelor personale (instalate program antivirus și un firewall, care să fie actualizate periodic). Configurația calculatorului trebuie administrată central. Serverele trebuie amplasate în camere închise cu acces controlat limitat pentru personalul desemnat.

5. Utilizarea garanției globale

5.1 Procedura de utilizare în diverse operațiuni vamale

În cazurile descrise la pct. 1.3.2 de mai sus mărfurile nu pot fi plasate sub regimul sau procedură vamală dacă nu a fost constituită o garanție care să acopere valoarea datoriei vamale potențiale aferente mărfurilor respective. Garanția constituită pentru o datorie potențială ar trebui să acopere riscul apariției unei datorii ca urmare a nerespectării obligațiilor care decurg din regimul special sub care sunt plasate mărfurile. În plus, garanția care acoperă datoriile vamale potențiale asigură recuperarea datorii respective în cazul în care acestea ar apărea și nu sunt plătite de debitor în termenul stabilit.

Procedura de utilizare a garanției vamale depinde de tipul garanției: garanție izolată, garanție globală sau utilizarea voucherelor. Aceasta implică un set de acțiuni specifice atât din partea operatorului economic (cel care furnizează garanția), cât și din partea autorităților vamale, în funcție de tipul garanției alese.

În multe cazuri, regimul special este utilizat în baza unei singure operațiuni de plasare, care se încheie cu o singură acțiune (de exemplu – o singură declarație de reexport). În aceste cazuri este recomandabilă utilizarea garanțiilor izolate. Totodată în alte situații, când plasarea sau încheierea regimului se vor îndeplini prin acțiuni multiple (de exemplu – încheieri parțiale ale regimului, realizate prin mai multe declarații de reexport) se recomandă utilizarea garanției globale.

Exemplu: Compania moldovenească intenționează să introducă pentru reparații un utilaj, care va face obiectul unei singure declarații de perfecționare activă, iar la finalizarea regimului – unei singure declarații de reexport. Pentru garantarea drepturilor de import respective este suficientă constituirea și utilizarea unei garanții izolate, iar garanție globală, (care și ea ar fi fost acceptată în cazul eventualei utilizări) totuși se prezintă drept una inoportună.

În situația în care aceiași companie planifică obținerea unei Autorizații de PA pentru plasarea, procesarea și reexportul a mai multor loturi de materie primă străină, obținerea prealabilă a unei AUGG se prezintă mai rațională.

Procedura de utilizare a garanțiilor vamale poate fi descrisă schematic după cum urmează:

1. Garanția izolată

Garanția izolată este utilizată pentru o singură operațiune vamală specifică. Aceasta acoperă doar acea operațiune, iar procedura de utilizare implică următorii pași:

a) Operatorul economic:

- obține angajamentul garantului sau efectuează transferul, în contul de garanție, a mijloacelor bănești din cadrul cărora va fi constituită garanția izolată pentru operațiunea vamală specifică.
- prezintă autorității vamale competente documentele relevante legate de operațiunea pentru care se solicită garanția (ex: dispoziția de plată pentru suma viitorului depozit sau angajamentul garantului).
- așteaptă aprobarea garanției de către biroul vamal și inițierea operațiunii vamale pentru care aceasta s-a furnizat.

b) Autoritatea vamală:

- evaluează documentele depuse și verifică valoarea garanției propuse pentru a acoperi eventualele drepturi de import aferente operațiunii respective.
- autorizează constituirea garanției izolate și înregistrează valoarea acesteia în sistemul informațional vamal.
- monitorizează operațiunea vamală pentru care a fost furnizată garanția izolată.
- după finalizarea operațiunii și verificarea conformității, eliberează garanția operatorului economic, dacă toate obligațiile au fost respectate.

2. Utilizarea voucherelor pentru garanție vamală

Voucherele sunt folosite ca instrumente pentru a acoperi garanțiile pentru mai multe operațiuni vamale pe termen scurt, cum ar fi tranzitul frecvent de mărfuri.

a) Operatorul economic:

- obține din partea garantului un set de vouchere, care au o anumită valoare nominală (ce acoperă un anumit cuantum al garanției).
- la fiecare operațiune vamală (ex: la o declarație de tranzit sau cea de plasare în regim special), prezintă voucherul corespunzător către autoritatea vamală.
- voucherile sunt "consumate" în funcție de valoarea operațiunii respective, iar suma este dedusă din valoarea totală a voucherelor disponibile.
- operatorul trebuie să se asigure că deține suficiente vouchere pentru acoperirea tuturor operațiunilor curente și că acestea sunt valabile.

b) Autoritatea vamală:

- înregistrează setul de vouchere solicitat de operatorul economic.
- la fiecare nouă operațiune vamală, verifică voucherul prezentat de operator și înregistrează în sistemul informațional vamal.
- după utilizarea voucherelor, dacă toate condițiile legale sunt îndeplinite, aplică mențiunile cu privire la descărcare operațiunii de garantare pentru care a fost utilizat.

3. Garanția globală

Garanția globală este o garanție oferită pentru a acoperi mai multe operațiuni vamale simultan sau succesiv, în limita unei sume totale prestabilite.

a) Operatorul economic:

- solicită autorității vamale aprobarea unei garanții globale (emiterea AUGG), care va acoperi mai multe operațiuni vamale.
- odată ce garanția globală este aprobată, utilizează această garanție pentru a iniția și derula mai multe operațiuni vamale, fără a fi necesar să depună garanții individuale pentru fiecare operațiune.
- menține o evidență a operațiunilor acoperite de garanția globală și se asigură că suma totală a garanției nu este depășită.

b) Autoritatea vamală:

- emite la solicitarea operatorului AUGG, precum și aprobă și înregistrează garanția globală în sistemul informațional vamal, specificând suma maximă care poate fi utilizată pentru acoperirea operațiunilor multiple.
- la fiecare operațiune vamală, autoritatea deduce suma corespunzătoare din valoarea garanției globale, fără a cere o nouă garanție pentru fiecare caz.
- monitorizează permanent utilizarea garanției globale pentru a asigura respectarea limitelor și a preveni depășirea sumei garantate.
- după încheierea unei operațiuni sau a unui set de operațiuni pentru care a fost blocată o anumită sumă a garanției, autoritatea vamală stornează suma respectivă, aceasta putând fi folosită în noile operațiuni.

Suplimentar, în ceea ce privește utilizarea garanțiilor, este important de menționat o **limitare (restrângere) a modului de folosire a acestora**, reglementată de art. 104 alin. (3) din Codul vamal. Conform acestei dispoziții:

„În cazul în care urmează să se acorde o garanție globală pentru datoriile vamale existente, titularul AEOC este autorizat, la cerere, să utilizeze o garanție globală cu un cuantum redus la 30% din suma stabilită conform art. 99.”

În practică, aceasta înseamnă că, în situația în care AUGG a fost obținută cu exonerarea totală de la obligația acoperirii valorii de referință (fără prezentarea unei garanții bancare sau a unei garanții de la o companie de asigurare), o astfel de garanție nu poate fi utilizată pentru situații în care este necesară garantarea unei datorii vamale existente. Acest lucru se aplică, de exemplu, în cazul amânării plății drepturilor de import sau cel al admiterii temporare a mărfurilor cu exonerare parțială de la plata drepturilor de import (pentru care este stabilită o taxă vamală).

În calitate de exemplu poate fi adusă următoarea situație:

O companie solicită și reușește să obțină o AUGG cu exonerare totală de la obligația acoperirii valorii de referință. Regimul vamal pentru care este emisă AUGG este cel de admitere temporară.

În continuare compania aplică pentru obținerea unei autorizații de admitere temporară a unui șir de mărfuri străine. Analizând respectiva cerere, autoritatea vamală constată următoarele:

- mecanismul al admiterii temporare care poate fi autorizat este cel de suspendare parțială a datoriei vamale (codul regimului este 54).*
- pentru unele din mărfuri pentru care se solicită regimul este stabilită taxă vamală (pentru diferite poziții – diferită).*
- potrivit alin. (1) al art. 320 al Codului vamal pentru mărfurile plasate sub regimul de admitere temporară cu scutire parțială de drepturi de import este stabilită taxă vamală în cuantum de 3% din cuantumul taxei vamale care ar fi trebuit achitată pentru aceste mărfuri în cazul în care ele ar fi fost puse în liberă circulație. Prin consecință, pe întreaga perioadă de aflare a mărfurilor în acest regim, partea respectivă a taxei vamale este o datorie vamală existentă, dar nu potențială.*
- prin consecință, autoritatea vamală nu este în drept să accepte utilizarea AUGG respectiv pentru emiterea autorizației de admitere temporară în cazul dat.*

Pe de altă parte, în situația în care titularul AUGG descrise va aplica pentru autorizarea regimului de admitere temporară cu suspendare totală de la plata drepturilor de import, precum și în cazul în care pentru mărfurile respective nu este stabilită taxă vamală, autoritatea vamală va fi în drept să accepte garanția respectivă și să emită autorizația de admitere temporară cu utilizarea acesteia.

5.2 Monitorizarea cuantumului de referință

Principiul general este că suma de referință ar trebui să fie stabilită la un nivel suficient pentru acoperirea drepturilor de import aferente momentan mărfurilor străine introduse. Aceasta trebuie să permită acoperirea permanentă a valorii totale a datoriei vamale garantate. Aceasta înseamnă că operatorul economic titular al AUGG nu poate depăși suma de referință prin inițierea de tranzacții noi, în care suma datoriei vamale nu ar mai fi acoperită. În acest context legislația în vigoare stabilește obligația de monitorizare a cuantumului de referință concomitent la ambele părți:

- de către autoritatea vamală;*
- de către utilizatorul garanției (operator economic).*

Analizând cea de a doua categorie a monitorizării, menționăm că pct. 134 al Regulamentului de punere în aplicare a Codului vamal stipulează că „persoana căreia i se solicită constituirea garanției se asigură că cuantumul drepturilor de import sau de export și al altor taxe datorate în legătură cu importul sau exportul mărfurilor în cazul în care acestea urmează să fie acoperite de garanție, de plătit sau care ar putea deveni exigibil, nu depășește cuantumul de referință. Persoana respectivă informează biroul vamal competent când cuantumul de referință nu se mai situează la un nivel suficient pentru a acoperi operațiunile sale.”

La mod practic această obligație constă în verificarea în permanență și neadmiterea garantării datoriei vamale în quantum mai mare decât cel pentru care este aprobată valoarea de referință în AUGG pentru regimul respectiv. În acest sens persoana care trebuie să monitorizeze suma de referință urmează să ducă o evidență a fiecărei declarații vamale și a sumei corespunzătoare a drepturilor de import aferente calculate, precum și să-l compare cu nivelul de referință corespunzător regimului vamal respectiv.

Pentru înțelegerea mai bună a mecanismului de monitorizare putem descrie următorul exemplu: o societate comercială a solicitat și a obținut concomitent 2 AUGG pentru regimuri vamale diferite:

- cu o valoare de referință de 1 000 000 MDL pentru regim vamal de perfecționare activă;
- cu o valoare de referință de 500 000 MDL pentru regim vamal de admitere temporară.

Dat fiind faptul că sistemul informațional vamal utilizat de Serviciul vamal al RM (ASYCUDA World) nu permite diferențierea evidenței a garanției constituite în funcție de regim vamal, în contul de garanție disponibilă acestui operator economic se va reflecta o sumă unică de 1 500 000 MDL. Mai mult ca atât, la depunerea declarațiilor vamale în aceste 2 regimuri vamale și garantarea propriu-zisă a drepturilor de import sistemul informațional vamal nu va debita sumele garanției proporțional regimului vamal înscris în declarația vamală, dar din suma totală a garanției create prin ambele AUGG. Prin urmare este posibilă situație în care la un moment dat persoana va avea depuse declarații și garantate drepturi de import pentru un regim (cum ar fi admitere temporară, de o pildă) în sumă de peste 500 000 MDL, adică care depășește valoarea de referință aprobată. Depășirea respectivă ar putea să se producă din contul utilizării garanției constituite și autorizate pentru celălalt regim – de perfecționare activă. Întru evitarea unor astfel de situații, societatea comercială respectivă este obligată să ducă o evidență proprie a sumelor pe care le garantează în fiecare moment al activității sale și monitorizarea soldului disponibil al quantumului garanției separat pentru fiecare regim vamal.

Persoana care trebuie să furnizeze o garanție (titularul regimului special) are obligația de a monitoriza quantumul de referință și trebuie să informeze SV în cazul în care quantumul de referință nu mai este suficient pentru a acoperi valoarea datoriei vamale potențiale/existente. Această comunicare, împreună cu constituirea unei garanții suplimentare sau înlocuirea garanției cu o sumă suficientă, trebuie făcută înainte ca suma de referință să fie depășită.

Orice formă de monitorizare este valabilă dacă asigură că valoarea de referință nu este depășită. Cu toate acestea, potrivit pct. 136 al Regulamentului de punere în aplicare a Codului vamal „*monitorizarea părții din quantumul de referință care acoperă quantumul drepturilor de import sau la export și al altor taxe datorate în legătură cu importul sau exportul de mărfuri, care pot deveni exigibile în ceea ce privește mărfurile plasate sub regimul de tranzit, se asigură, prin intermediul sistemului electronic, pentru fiecare declarație vamală în momentul plasării mărfurilor sub regimul respectiv*”.

În cazul în care obligația de a furniza o garanție suficientă nu a fost îndeplinită din cauza unei monitorizări necorespunzătoare, Serviciul vamal care a luat decizia de a acorda o autorizație pentru un regim vamal acoperit de garanția în cauză o poate modifica, suspenda, anula sau revoca în orice moment.

6. Cazuri de executare a garanției vamale

6.1 Cazurile de executare a garanției vamale

Garanția vamală poate fi executată de autoritățile vamale în anumite condiții, atunci când persoana responsabilă nu își respectă obligațiile legale:

- nerespectarea obligațiilor vamale: dacă persoana care a furnizat garanția nu a achitat în termen drepturile de import (taxele vamale, TVA-ul, accizele, precum și a penalității aferente) aferente mărfurilor aflate în regim vamal;
- nerespectarea procedurilor vamale – în cazul în care există încălcări ale normelor vamale (de exemplu, nerespectarea regimului de tranzit, neîncheierea la timp a regimului special sau încălcarea termenului pentru depunerea declarațiilor vamale).

Garanția vamală nu poate fi executată pentru situații în care la persoana care a furnizat garanția a apărut următoarele obligații de plată:

- nerespectarea obligațiilor non-vamale: dacă persoana care a furnizat garanția nu a achitat în termen alte plăți decât drepturile de import aferente mărfurilor aflate în regim vamal (de exemplu – taxa ecologică);
- obligația de plată a amenzilor, chiar și celor aplicate de autoritatea vamală;
- despăgubiri pentru daune materiale cauzate autorității vamale, a statului sau terților și este necesară recuperarea acestora.

6.2 Modul de executare a garanției vamale

Potrivit art. 128 al Codului vamal o garanție vamală poate fi executată în cadrul unei proceduri de executare silită și constă în încasarea mijloacelor bănești, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare ale debitorului sau garantului, cu excepția celor de pe conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social).

Serviciul Vamal are dreptul de a cere garantului să îndeplinească obligațiile debitorului în cazul în care banca (sucursala acesteia) transmite Serviciului Vamal informații că un ordin de încasare din conturile bancare ale debitorului nu poate fi executat sau în cazul în care Serviciul Vamal nu este în măsură să încaseze mijloace bănești direct de pe conturile bancare ale debitorului, iar plata datoriei vamale este asigurată printr-o garanție.

Potrivit alin. (2) al art. 131 al Codului vamal Serviciul Vamal depune o cerere către garant pentru îndeplinirea obligațiilor debitorului în termen de 30 de zile. Până la expirarea acestui termen garantul urmează să transfere incontestabil și integral întreaga sumă a datoriei vamale pretinsă de Serviciul vamal, însă nu mai mare de suma garanției constituite.

În cazul în care debitorul (sau o altă persoană care acționează în numele lui) în acest timp totuși achită drepturile de import recuperabile (sau o parte a acestora), Serviciul Vamal va emite un ordin fie de anulare a creanței, fie de ajustare a unei cereri pentru un quantum mai mic al drepturilor de import, imediat, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la primirea datelor referitoare la achitarea drepturilor de import (sau o parte a acestora). Un ordin de anulare a creanței sau de ajustare a acesteia pentru un quantum mai mic al drepturilor de import se va transmite garantului imediat, dar nu mai târziu de următoarea zi lucrătoare după întocmirea acestuia.

În cazul în care garantul nu-și îndeplinește cerințele prevăzute în cerere sau își îndeplinește parțial obligațiile, în termen de cel mult 24 de ore din momentul recepționării solicitării, Serviciul Vamal este în drept să încaseze silit mijloacele financiare din conturile bancare ale garantului, aplicând în acest sens prevederile art.131 al Codului vamal. Recuperarea silită din conturile bancare ale garantului începe nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la expirarea termenului de 30 de zile menționat mai sus (adică cel târziu a 35-a zi de la momentul depunerii cererii de plată). În cazul în care debitorul (sau o altă persoană care acționează în numele lui) în cadrul acestui termen totuși plătește taxele recuperabile (sau o parte din acestea),

Serviciul Vamal anulează recuperarea din conturile bancare ale garantului sau ajustează ordinele de încasare la o sumă mai mică, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la primirea datelor referitoare la plata drepturilor de import (sau a unei părți a acestora).

În cazul în care suma încasată din garanție nu acoperă integral obligațiile debitorului vamal, Serviciul vamal poate solicita plata de către debitor (nu garant!) a diferenței respective prin alte mijloace legale prevăzute de art. 128 al Codului vamal.

7. Aspecte fiscale și contabile

7.1 Implicații fiscale ale garanțiilor

După cum s-a menționat mai sus, o garanție vamală poate fi constituită prin mai multe modalități: prin depozit bănesc sau în baza unui angajament de la un garant (banca, companie de asigurare sau un garant aprobat de către Serviciul vamal). Regimul fiscal al efectuării acestor operațiuni diferă în funcție de una sau alta modalitate din șirul celor menționate.

7.1.1 Constituirea unei garanții în forma unui depozit bănesc

Operațiunea dată nu este o operațiune impozabilă și naște vreo obligație fiscală nici în momentul constituirii garanției (viramentul la contul de garanție al organelor vamale) și nici în momentul eliberării sale (restituirea mijloacelor bănești în contul garantului).

Potrivit prevederilor alin. (3) al art. 101 al Codului vamal „în cazul în care o garanție este constituită prin depunerea unui depozit în numerar sau prin virament la contul trezorerial de garanții, Serviciul Vamal nu are obligația plății unei dobânzi aferente acestei garanții”. Prin consecință, la restituirea garanției respective persoanei care a constituit-o nu apare venitul sau alte mijloace bănești care ar putea să devină obiecte impozabile.

7.1.2 Constituirea garanției în baza unui angajament al unui garant

Constituirea garanției prin angajamentul unei alte persoane (bancă, companie de asigurări sau altă persoană) în mod normal este condiționată de semnarea unui contract comercial și procurarea acesteia, fiind apreciată drept un serviciu financiar. Fiind o tranzacție civilă oneroasă, aceasta cad sub incidența prevederilor Codului fiscal. Cu toate acestea, achiziționarea unei garanții de la oricare din garanți (inclusiv cei care nu sînt o bancă sau societate de asigurări licențiate) ar trebui scutită de la plata TVA în temeiul punctului 12) al alin. (1) de la art. 103 al Codului fiscal. În acest context invocăm următoarele argumente:

1. Articolul 103, alineatul (1), punctul 12), litera e) din legislația fiscală nu limitează beneficiarii scutirii de TVA doar la bănci sau alte instituții financiare. Acesta permite aplicarea scutirii de TVA și pentru alte persoane juridice care furnizează servicii de furnizare a garanției financiare.

2. Mai mult ca atât, garanția financiară este definită conform art.4 pct.12) din Legea nr.184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară, ca mijloace bănești, instrumente financiare sau creanțe pecuniare puse la dispoziție în vederea asigurării executării obligațiilor financiare garantate. În corespundere cu art.2 alin.(1), această lege se aplică contractelor de garanție financiară dacă acestea întrunesc cumulativ următoarele cerințe:

a) sînt încheiate între persoanele indicate la art.3;

b) pot fi probate printr-un înscris, printr-o înregistrare în formă electronică sau pe orice alt suport durabil.

La rândul său, prevederile art.3 al Legii nr.184/2016 se aplică în raport cu următorii subiecții:

„Beneficiarul și furnizorul garanției financiare trebuie să aparțină, fiecare, uneia dintre următoarele categorii:

1) o autoritate publică (cu excepția entităților care beneficiază de garanții de stat, dacă acestea nu se încadrează la categoriile prevăzute la pct. 2)–4) din prezentul articol), inclusiv:

a) autoritățile publice din Republica Moldova care sînt responsabile sau participă la administrarea datoriei sectorului public;

(...)

4) o contraparte centrală, un agent de decontare sau o casă de compensare (clearing), astfel cum sînt definite în Legea nr. 183 din 22 iulie 2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, inclusiv persoane juridice similare care activează pe piețele futures, de

opțiuni și de derivative, care nu intră sub incidența prevederilor legii menționate, și persoane juridice care acționează în numele și pe contul uneia sau al mai multor persoane, care includ orice deținător de obligațiuni ori de alte titluri de creanță sau orice altă entitate dintre cele definite în prezentul articol”.

Drept urmare a acestora constatăm că un raport juridic în care pe de o parte se află autoritatea vamală (care administrează datoria vamală, ca o categorie a obligației fiscale), iar de cealaltă parte se află un garant vamal care garantează din numele și pe contul său achitarea unor drepturi de import pentru un operator economic importator sau exportator, cu siguranța întrunește cerințe sus-menționate ale Legii.

Concomitent, în ceea ce privește cea de a doua cerință – probarea prin înscris a raporturilor cu privire la oferirea garanției financiare – menționăm perfectarea scrisă și obligatorie a acesteia, așa cum aceasta o prevăd cerințele Regulamentului de punere în aplicare a Codului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.92/2023.

O altă abordare a modului de tratament fiscal al serviciilor de furnizare a garanției vamale a fost prezentat de unii reprezentanți ai Serviciului Fiscal de Stat în Monitorul fiscal din luna decembrie 2024⁵:

În conformitate cu prevederile art. 93 pct. 4) din Codul fiscal, **livrare** (prestare) de servicii reprezintă activitatea de prestare a serviciilor materiale și nemateriale, de consum și de producție, inclusiv darea proprietății în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional, transmiterea cu plată sau gratuit a drepturilor, privind folosirea oricăror mărfuri contra plată sau gratuit; activitate de executare a lucrărilor de construcții și montaj, de reparație, de cercetări științifice, de construcții experimentale și a altor lucrări contra plată sau gratuit.

Conform art.93 pct.3) din Cod Fiscal, **livrare de mărfuri** reprezintă transmitere a dreptului de proprietate asupra mărfurilor prin comercializarea lor, schimb, transmitere gratuită, transmitere cu plată parțială, împrumutul bunurilor fungibile, cu excepția mijloacelor bănești, achitarea salariului în expresie naturală, prin alte plăți în expresie naturală, prin comercializarea mărfurilor gajate în numele debitorului gajist, prin transmiterea mărfurilor în baza contractului de leasing financiar; transmitere a mărfurilor de către comitent comisionarului, de către comisionar cumpărătorului, de către furnizor comisionarului și de către comisionar comitentului în cadrul realizării contractului de comision.

Potrivit art.93 pct.6) din Cod Fiscal, **livrare impozabilă** reprezintă livrarea de mărfuri, livrarea (prestarea) de servicii, cu excepția celor scutite de TVA, fără drept de deducere, efectuate de către subiectul impozabil în procesul activității de întreprinzător.

În temeiul prevederilor art. 95 alin. (1) lit. a) din Cod Fiscal, obiect al impunerii cu TVA reprezintă livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentând rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova.

Astfel, ținând cont de cele menționate mai sus, precizăm că sumele percepute drept garanție nu reprezintă livrare nici de mărfuri, nici de servicii și, prin urmare, nu se consideră obiect impozabil cu TVA.

7.2 Înregistrarea contabilă a garanțiilor vamale

Înregistrarea garanțiilor vamale se efectuează diferit, în funcție de modul de constituire a acesteia:

7.2.1 Constituirea garanției în forma de depozit bănesc

Înregistrarea contabilă a operațiunii de constituire a garanției vamale sub formă de depunere a unui depozit bănesc pe contul de garanție al autorității vamale se realizează cu utilizarea conturilor extrabilanțiere, după cum urmează:

1. Depunerea sumei pe contul de garanție (în forma de virament):

[5] <https://monitorul.fisc.md/sumele-percepute-drept-garantie---obiect-impozabil-cu-tva/>

- Contul debitor: 261 "Cheltuieli anticipate curente" (sau alt cont similar, în funcție de politica contabilă a entității)
- Contul creditor: 922 "Garanții acordate".

2. În cazul în care **garanția respectivă a fost activată** și mijloace bănești respective au fost încasate de către autoritatea vamală pentru plata datoriei vamale, această operațiune urmează a fi tratată drept plata drepturilor de import. Prin consecință înregistrarea contabilă a acestei operațiuni se va efectua în felul următor:

- Contul debitor: 922 "Garanții acordate"
- Contul creditor: 534 (4 – 7) "Datorii față de buget" (corespunzător fiecărui tip de impozit calculat, precum și pentru penalitate calculată).

3. **Restituirea mijloacelor bănești transferate anterior** ca depozit urmează a fi înregistrată nu ca obținerea veniturilor, ci ca rambursarea mijloacelor proprii:

- Contul debitor: 922 "Garanții acordate"
- Contul creditor: 3414 "Alte fonduri" (sau alt cont similar, în funcție de politica contabilă a entității).

7.2.2 *Constituirea garanției în forma de scrisoare de garanție financiară*

Scrisoarea de garanție bancară obținută de o companie privată, având ca beneficiar organul vamal, reprezintă o obligație potențială, iar contabilizarea acesteia trebuie realizată în mod corespunzător. Iată pașii principali pentru reflectarea acesteia în evidența contabilă:

1. La obținerea scrisorii de garanție financiară:

Scrisoarea de garanție financiară nu reprezintă o datorie directă, ci o garanție pentru obligațiile viitoare (cum ar fi achitarea drepturilor de import). De aceea, nu este înregistrată ca o datorie în bilanț. Totuși, pentru a reflecta acest angajament potențial, scrisoarea de garanție trebuie să fie înregistrată în conturi extrabilanțiere (conturi în afara bilanțului), care sunt destinate angajamentelor și garanțiilor.

În contabilitate, aceasta poate fi reflectată astfel:

- Contul debitor: 923 "Garanții primite"
- Contul creditor: 5443 "Alte datorii calculate curente".

2. La plata comisionului băncii sau primei de asigurare pentru emiterea garanției:

Comisionul plătit băncii și prima de asigurare pentru obținerea scrisorii de garanție financiară este o cheltuială a companiei și trebuie înregistrate respectiv în contabilitate. Înregistrare contabilă se realizează astfel:

- Contul debitor: 2232 "Alte creanțe ale părților afiliate"
- Contul creditor: 5211 "Datorii comerciale în țară".

3. Dacă scrisoarea de garanție este activată:

În cazul în care compania nu achită datoriile vamale și garantul este obligat să plătească în locul acesteia, suma respectivă achitată de bancă/companie de asigurare în numele clientului său devine o datorie față de plătitorul respectiv. Înregistrarea acestei datorii față de garant poate fi perfectată astfel:

- Contul debitor: 2232 "Alte creanțe ale părților afiliate"
- Contul creditor: 534 (4 – 7) "Datorii față de buget" (corespunzător fiecărui tip de impozit calculat, precum și pentru penalitate calculată).

După ce scrisoarea de garanție este activată sau expiră fără a fi utilizată, conturile extrabilanțiere trebuie închise.

Este important ca toate angajamentele și obligațiile să fie urmărite atent în conturile extrabilanțiere pentru a avea o imagine completă asupra riscurilor financiare ale companiei.

7.3 *Tratamentul garanțiilor în caz de neîndeplinire a obligațiilor vamale*

Garanția bancară, prin natura sa juridico-economică, este un instrument care transferă riscul de credit de la o persoană (beneficiar) către o altă persoană (garant), implicând asumarea de către garant a riscului de neplată a beneficiarului (principalului). Emiterea unei garanții financiare reprezintă un serviciu de credit și asigurare oferit de garant beneficiarului în schimbul unei plăți prestabilite. În cazul în care datoria vamală este achitată, remisă sau anulată, garanția nu se execută (nu se încasează). Totuși, pot apărea situații în care datoria vamală trebuie totuși recuperată, iar debitorul vamal nu o achită, fie din cauza incapacității, fie din lipsa de voință. Indiferent de cauzele acestui comportament, garantul vamal devine plătitorul acestei datorii vamale.

Sumele transferate (sau încasate) de la garant în bugetul de stat în locul persoanei garantate vor fi tratate de garant ca fiind fonduri acordate temporar beneficiarului, cu condiția returnării acestora. Modul de restituire al acestor sume depinde de tipul garantului și de contractele semnate între părți. Debitorul vamal, în orice caz, va trebui să restituie garantului suma plătită de acesta în numele său, conform termenilor contractului de garanție.

a) Garanție oferită de bancă

Dacă obligațiile vamale nu sunt respectate, iar garantul este o bancă, sumele plătite de către aceasta la buget vor fi tratate de bancă drept un credit acordat beneficiarului. Beneficiarul va returna această sumă în condiții similare unui **credit** bancar, **pe termen lung** și cu aplicarea unei **dobânzi comerciale** corespunzătoare perioadei respective.

b) Garanție oferită de companie de asigurare

În cazul în care garantul este o companie de asigurare, tratamentul este diferit, deoarece companiile de asigurări nu au dreptul să acorde credite. Suma plătită de către compania de asigurare la buget va fi tratată ca un **împrumut** acordat beneficiarului. Împrumutul va fi restituit fără aplicarea de dobânzi, iar termenul de rambursare va fi, în general, mult mai scurt decât în cazul unui credit bancar.

Este important de menționat că asemenea cazuri nu sunt tratate de companiile de asigurare ca un simplu caz de asigurare, cum ar fi, de exemplu, în cazul unui accident rutier, unde beneficiarul nu este obligat să restituie asiguratorului suma despăgubirii.

Condițiile concrete de recuperare a sumelor de la garant și modalitatea de restituire de către beneficiar sunt stabilite în contractele de garanție semnate între persoana care furnizează garanția și garant (banca sau compania de asigurări). Aceste condiții pot varia de la o bancă la alta sau de la o companie de asigurări la alta, în funcție de politicile și practicile fiecărei instituții.